

שְׁנַת הַרְפָּאָה

אוצאי יום כפור י' תשרי

הפרק הראשון

עלגשין אויף אפיססעראס
אמיטינג איז אב גיהאלטנע גיווארין אין שוהל פרעוזידענט. פֿאנַן יחולאָל הערמאַן
פֿינַאנְץ סֿעְקֿן, קֿאהָן, רֿעהָן, גֿאלְדֿבֿעָלְגֿי, טֿרְעַזְשֿוּרְעַרְ, מִשְׁהַדּוֹבְבֿאָגֿאַנְיֿצְחָן, זֶדְיַנְאָוּסְקֿי, פֿוֹנְסֿקֿי,
אַברְיכֿט אָז עָס אַז קֿעְלְקֿטֿעַט גֿיווארין ערְכֿ יִסְפְּרַר 50.000. דּוּרְ חַזְוְן מִיטְ דְּעַם קֿוֹיְיַעַר. 100. דּוּרְ אַינְוּיְלָאָפָס
הַאֲפִיְיַן הַאֲט אַדְיַיְן גֿיבְרַאַכְט אַז דּוּרְ שֿוּהָל. 103. דּאַלְעַד יוֹסֵף פֿינְסֿקֿי הַאֲט אַיְיַן גֿילְאַדְעַן אַלְעַמְבֻּעָרָס פֿין
דּוּרְ שֿוּהָל צְוִיְיַן שְׁמַחָה פֿין דְּעַם סְיִום הַתּוֹרָה, וּוֹאָס וּוֹעַט שְׁטָאַטְפֿינְדַּעַן זְוַנְתָּאָגְ יִסְאַרְחַשְׁוּן, אַז אַזְוִי וּוֹיָא עָס
הַאֲט זִיְה גֿיגְרַיְנְדַּעַט אַז מְאַנְטְּרִיאַל אַז וּעְד הַנְּעִיר, אַז זִיא זַאלְעַן אַכְטִיגְ גֿעְבִּין. אַזְהַאְגַּוְיַה אַלְעַתְּתַתְ
הַאֲבעַן מִיר אַיְיךְ אַפְוִינְטַעט אַהֲוָמִיטַע פֿין (דְּרִיאַאָ), מִיט אַקְעַרְדַּעַנְשִׂיל אַז נְאַמְעַן פֿין שְׁטַעְטִיל וּוּעַגְיַן
דְּעַם אַינְטְּרִיעָס פֿין אַינְזְעָרָעַתְתַתְ אַז מְעַן זַאלְנִית אַלְעַמְאַהְלַ אַז

סטא芬 צו שיגען קיין לערעום צו. לערונען מיט דיא קינדער א מיטיבג אין שעוהל. תרפֶג 1923. JANUARY 14.

עס איז ניפאסט גיווארין איז מען זאל פענטטין דיא שוהל, אין עס איז בארכטעת גיווארין איז
מען וויל, 100 דאלער בלוייז פאר דער ארבייט. אין דיא שוהל וווערט גיפענטעת פאר דער פרײַז
אויך איז רעפארטעת גיווארין איז דער בקור חולים צוהלט יעדען איינעם, וווען חוּעָר איז קראנק זיין

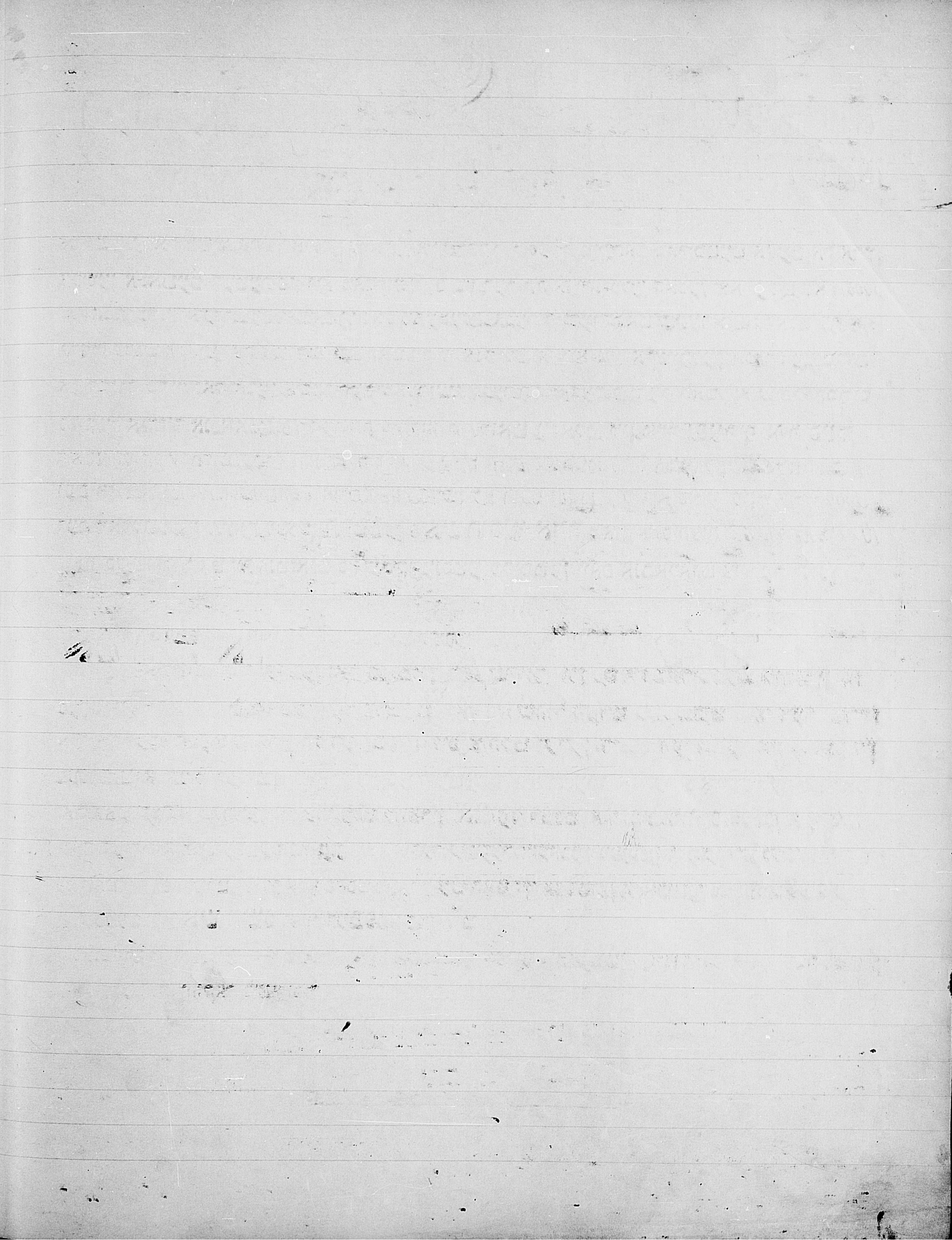
אַקְוֹמֶטָע פִּזְדִּיא שְׂהַלְעֵז אַיז עַרְוּעַלְט גַּיּוֹאַרְיַז צּוֹם וְעַד רַבְנִים אַזְוִי וּוְיַא מִיר בָּאַלְאַנוּעַז אַוְיַף צּוֹם
וְעַד הַעִיר זָאל מַעַן דִּיא פַּעֲפִינָא מַפְּסַע עַפְּנִיגָעַן דַּעַר עַנְטַפְעַר זַיְעַדְעַר אַיז גַּעַוּעַן אַז מַעַן זָאל גַּעַבְיַן. 50 דַּאַלְעַר
• אַ אַמְתִּיר גִּישִׁיכְטָע וּוְאַס וּוְעַמְּהַאַט זִיךְ אַבְגַּטְוּעַן אַזְיַא נִזְעַר כְּרַחְ פַּעֲפִינָא

זעה אויף דעתם צווייטין זייט זאגס'

מעבערים אויך גינימען דוד פינסקי. אליה אראהנסאן, אפרים קאצעשטיין, זלמן דאמבראווסקי. מטה ליטוואָקי
ח'ים קראפאָק, יחזקאל ליטאָווסקי.

כעשה עי יהוד העומדא

ס' 59
גָּבְּאֵי הַעֲרָמָאָן
טְרָעָזִישׁ עֲרָעָר
וְבָאָנִינִיצְהָע

פֶּגְזָעָפֶן זַעֲלַבְסֶטֶן
הַפְּאָרָהּ דְּרוֹשְׁלַיִם
שְׁנִית 1923 תְּרֵפָה
סְעִקְרָעַטָּעֶר
דְּ נַאֲלָדְבָּעָרָג

וְעַמְּקָאָגָר יְבָרְךָ סְיוּן

19 AUG

באמריקידיג אַשְׁטִיקִיל פָּאַסִּירִינְג וּזְאָס עַס האָט אַב יְשִׁפְּגִילְט אַין אַינְזָעַר הַיְמִישִׁין שְׁטָעַטְיל כְּרָחָ פָּאַפִּינוּ אָזְוִי וּוֹיאָ עַמְּ האָט שְׂוִין עַקְסִיסְטִירֶט אַוְעַד הַעִיר אַין מַאֲנְטְּרִיאֵל אַיז יְעַדְרָעָר יְד גַּעֲוָעָן דָּעָר חַוְּבָ צַוְּקָפָעָן פְּלִיְישָׁ נָאָר כִּין דָּעַם בָּאַטְשָׁעָר וּוֹאָס בָּאַלְאַנְגָּט צָוָס וּוֹעַד הַעִיר אַין סְפָעַשְׁלִ אַין פָּאַפִּינוּ וּוֹיֵל אַלְעַתְּתָה' צָעָנָעָן גַּישְׁטִיכְט גַּוּוֹרִין פִּין דָּעַר פְּלִיְישָׁ פְּרָאָגָע אָוִיָּ אַין פָּאַפִּינוּ הַאָבָעָן אַלְעַגְּנָעָן גִּיקְוִיפְּטָנוֹר דִּיא פְּלִיְישָׁ פִּין וּוֹעַד הַעִיר. דָּא מִזְעָן מִר דָּעַר מַאֲנָעָן אָז (מַעַשְׁהַשְׁהִיה) אַין יְאָהָר תְּרֵפָה אַיז גַּיְקָוּמָעָן אָמָּאָן צְוָדָעָר וּוֹעַד רַבּוֹנִים מִט אַלְעָטָעָר גַּעֲוָעָנָר רַבּ פְּיָוּ פָּאַלְעַסְטִיכִין. אָן אוֹיָק אלָעָס שְׁחַתְּתָאָזְיָן אָזְוִי וּוֹיאָ זַיָּהָבָעָן נִיטָגָהָאָט קִיְיָן פָּאַסְעַנְיִידָעָן פְּלָאָזְיָן. פָּאָר דָּעַם מַאְאָן אַיז עַר זָאָל הַעָנָעָן מַאֲכָעָן אַשְׁטִיקִיל לְעַבְעָן. הַאָבָעָן זַיָּי עַמְּ נִישְׁגָּט גִּיְיָן פָּאַפִּינוּ אַלְעַגְּנָעָן לְעַרְעָרָעָר אַין תָּתָה' (וַיְהִי הַיּוֹם) אַיז דָּעַר מַאְאָן גַּיהְוָמָעָן אַיז פָּאַפִּינוּ אַלְעַגְּנָעָן לְעַרְעָרָעָר אַין דָּעַר הַאָבָעָן פָּרָאַטְּסִטְרָ אַז עַר זָאָל זִיְן אַלְהַעֲרָרָעָר נִיטָחָוּ וּוֹיֵל עַר אַיז גַּעֲוָעָן אַגְּרוּסָעָר חַכְּמָה. נָאָר וּוֹיֵל עַר אַיז גַּוּוֹעָן אַגְּרוּסָעָר בְּפִטְּלִין. עַר האָט אַגְּרִיגָּעָן. אַלְהַלְעָרָעָר אַוּוֹאָק פִּין דִּיא רַבּוֹנִים עַר אַיז אָוִיָּ אַעֲוָעָן אַשְׁוֹחַטְעִוִּיפָּת. אַין עַר האָט פָּאַרְלָאַנְגָּט אַז מַעַן זָאָל עַמְּ אַוִּיךְ נַעֲמָעָן פָּאַר אַרְבָּדָא אַיז פָּאַפִּינוּ, אַגְּרִידָעָר. אַין שְׁטָעַטְיל אַגְּיוּוֹאָלְדָמָעָן הַאָט פָּאַר מַאְכָט דִּיא תָּתָה' אַיִּין מַאֲסִמְיָנִיג אַיז גַּירִיפָּעָן גַּיְוָאָלִין פִּין גַּאנְצָעָן שְׁטָעַטְיל. אַין עַס אַפְּאָסְט גַּיְוָאָרָעָן אַז מִרְזָאָלָעָן מַאֲכִין שְׁבָתָה פָּאַר זִיךְ אַלְיָין. אַין אָזְוִי וּוֹיאָ עַס אַיז גַּוּוֹעָן. בָּאַטְשָׁעָרָס דִּיְוָוִיס. רָאַטְשָׁטִיכִין. גַּרְיְנָבָהָמָן אַין אַרְבָּמִיט דָּעַם נַאֲמָעָן אַשְׁכְּבִּינִיְזָה אַיז. 2. הַאַלְסָעָלָעָס. פִּינְסָקִי. לִטְאָוָסָהִי. אַז דָּס שְׁטָעַטְיל זָאָל אַלְיָין מַאֲכָעָן פָּאַר זִיךְ אַוְעַד הַכְּשָׁרִית אַיז מַעַן זָאָל טָעָקָסִין. אַיְצָעָט אַוִּיחָעָן יְעַדְעָן פִּינְט פְּלִיְישָׁ וּוֹעָרִין: אַין דִּיא גַּעַלְתָּזָאָל זִיְן אַז צְוָהָלְטָעַיְנִין דָּעַם רַבּ. אַין דָּעַר תָּתָה' מִשְׁגָּהָה דָּעַר רַבּ. אַשְׁטָמָאָרָעָעָן עַהֲסִפְרָעָעָן גַּומְיָטָעָן אַיז גַּמְאָכָט גַּיְוָאָרָיִן אַז זַיָּאָלָעָן אַגְּיָיִן מִטְּדָעָר אַרְבִּיְתָה. יְעַדְעָר כְּצָבָהָאָט גַּדְבִּיטָה. 1. סְעִנְטָפִין יְעַדְעָן פִּינְט בְּשָׁר עַס אַיז אַן גַּגְאָנָעָן אַין בְּעָסְטִין אַזְדִּינִינָגָה עַס אַיז גַּעֲוָעָן גַּיְנִיהָג אַוִּיס צְוָהָאָלְטִין דִּיא תָּתָה' אַין דָּעַם רַבּ שְׁכִירָות 10. דָּלָעָר אַוּוֹאָק. אַין אָזְוִי וּוֹיאָ אַיז אַיז בְּעֻוּוִיסְטָה דִּיא 3. בָּאַטְשָׁעָרָס אַלְעַגְּלִיכָּעָ, מִטְּנַעַמְעָדָד. ר. ג.) אַין אַיר אַלְעַקְעַנְטָזִיָּא גַּוְתָּ. מַעַשְׁהָ שְׁטָן אַיִּין בָּאַטְשָׁעָר הַאָט אַן גַּהְיְבָעָן אַינְטָעָר צְוָהָהָגָעָן. יְעַדְעָן וּוֹאָק מִטְּ 5. אַזְדָּעָר. 7. אַזְדָּעָר מַעְהָר דָּלָעָר אָזְוִי לְאָגָבָהָזָה בַּיּוֹרָחָ אַיז גַּעֲוָעָן 100. דִּיא לְיָדָיִם מִטְּדָעָמָר פָּאַר שְׁטִיכִין נִטְאָר גַּוְרָבָן נַעֲמָט פִּין יְעַדְעָן פִּינְט בְּשָׁר אַסְעָנָט אַבְעָר רַעַט וּוֹפָעָל::: פָּאַר שְׁטִיכִיט זִיךְ אַז דִּיא גַּעַלְתָּה אַוִּיס אַפְּעַלְתָּה אַז צְוָהָאָלְטִין צְוָהָהָגָעָן צְוָהָהָגָעָן גַּטְעָאָרָבִּיִּטָּה ! מִדְּ גַּעַלְתָּה רַעַט דָּעַר וּוֹאָנָט דָּעַר הַאָט גַּפְאָדָעָרָט שְׁכִירָות, אַין דָּעַר שְׁיַעַר בְּעֵל בְּגַעַת מַסְדָּה דִּיא הַאָט זִיךְ גַּמְאָכָט פִּין דָּעַם אַלְעַמְעָס

מְדֻרְצִילָת , אַמְאֵל זַיְנָעָן גַּעֲזָעָסָעָן
צֹוֹ יִשְׁבָּה־בָּחָורִים אַיִן וּוְאַלְאַזְשִׁינָעָר
יִשְׁבָּה אָונָ גַּעֲלָעָט : צַי אַיִז פָּאָרָאַן
אַיְשָׁוב אַיְפָּן שְׁטָעָרָן „מַאֲדִים“
(פְּלָאָנָעָט מַאָרָס .) צַי אַיִז נִיטָא קִין
יִשְׁבָּב גַּ — זַאָאָט אַיְנָעָר : אַיְרַקָּאָן
שְׁוּעָרָן בַּבַּי אַיְשָׁבָרָה , אַז אַיְפָּן
מַאֲדִים אַיִז נִיטָא קִין יִשְׁבָּב . !
פְּרָעָנָט אַיִם דָּעָר חָבָר ; — וּוֹאָס בִּזְטִי
אַזְוִי זִיבָּעָר ? עַנְטָפָעָרָט יַעֲנָעָר :
— סַאֲפָשָׁוְטָעָ זָאָג ! וּוֹעָן אַיְפָּן
מַאֲדִים זָאָל זִין אַיְשָׁב , וּוֹאָלָט שְׁוִין
וּוְאַלְאַשִּׁין לְאָנָג גַּעֲשִׁיקָט אַיְ „מַשְׁוָלָח“
אַהֲן צַוְּ קְלִיבָן גַּעַלְט

אַחֲנִין האַט לִיב גַּעֲהָאַט צַוְּ דְּרִירְהָעָן
מִיטְדִּי וּוּרְטָעָר , אַז עָרָ פְּלָעָגָט קְוָמָעָן
צַוְּ „דְּזָדְבָּן יִשְׁיָּה“ אָונָ דָאָן , ~~שְׂעִירְבָּדָם~~
„יִשְׁיָּבָן דְּזָדָד“ נַאֲכָר דָעָם דְּאוּנוּעָנָעָן
גְּוָמָט צַוְּ אֵיהֶם צַוְּ אַיְדָאָן פְּרָעָגָט ;
חִזְוִין לְעָבָעָן , מַעָגָא אֵיהֶ וּוּסָעָן וּוּעָר
אַיִז טָאָקָעָ דָעָד טָאָטָעָ , אָונָ וּוּעָר
דָעָר זְוָהָן ? ...

1923

September 19.

פרעוזי ענט

תְּרֵפָה

נֶבַא תִּפְאָרָה יְרוּשָׁלָם זְעַלְבָּסֶט

פִּינְסְקִי

א דזועניראל מיטיג איז אב יירהאלטן ג'ווארין אין שוהל. יומ כפור אין אובנד אין דער סעקרעטער האט פאער ג'לעזין דעם בארכט פין איינאמע אין אויס גאנבע פין ראש השנה אין יומ כפור, דער קילעגשין איז געונען 3,500 דאלער, איז עס איז פאער ניקומען דיא עלהגשינס, מ' זעלבסט פרעוזעדענט, פינסק גבא. עס אָרִים אַרְעָט דֵּיא פְּרָאָגָעָ פִּין דָּעָרָ תָּתָּ. וַיְיִלְּ אַבְּעָרָ דֵּיא מְחֻלָּקָה פִּין אִין מַאַן. אִז דֵּיא תָּתָּ גַּיּוּנָן אִין אֲקִרְטָעָשָׂע לָאָנָּעָ וַיְיִלְּ אַנְצָעָ אַיְנָאָמָעָ פִּין דֵּיא בְּאַטְשָׁעָרָמָ אִז אַבְּ גִּשְׁטָעָלָט גְּיוֹאָרָן. עַס אִז באַשְׁלָמָן גְּיוֹאָרָן אִז דֵּיא שְׁוֹהָל זָאָל עַרְוּנָלִין 0/. לִיטָעָ פִּין דַעַם דְזַשְׁעָנָעָרָל מִיטָגָ אַלְעָס גָּמִיטָעָ אִז דֵּיא 0/. גָּמִיטָעָ לִיטָעָ זָאָלָן זְעָהָהָן. אִין האָבָעָן דֵּיא אָוּפִיכָט אַבְּעָרָ דַעַם בְּנָיוֹן אִין דֵּיא קָאָמִיטָעָ אִז גְּלִיכָּן אוּס צְרוּעָלָט גְּיוֹאָרָן פִּינְסְקִי טְרִיחָבָ מְאַלְהָאָוּטָשָׂעָ הַרְמָאָן זָאָדְנָאָוּסָקִי מ' וַיְסָמָאָן קָאָלָאָוּטָשָׂקָאָוּ שְׁעָלָמָן

לְשׂוֹרֶה

יּוֹחָדָה בְּסִילִין תְּרֵפָה

November 25, 1923

אַמִּתְיָנָג אַרְ

עס אַז פַּעַרְהָאַנְדִּילָט גְּיוֹאָרָן אַז מַעַן זָאָל מַאְכָעָן אַחֲנָה בְּעַסְטָ וּוָסָ שְׁעָנָעָר אַז וּוָס בְּעַסְטָר בְּ פִּינְסְקִי גַּאֲטָ גַּמְאָכָט אַפְּעָר שְׁלָאָג אַז מַעַן דִּינָגָעָן אַחֲזָן אַיְף שְׁבַת חֲנוּכָה אַז זְוַנְתָּאָג אַקְאַנְצָעָרָט דֵּיא שְׁוֹהָל האָט פְּרַעְפְּטִיעָדָט 3,300 דַעַם. אַז דָעָר יְהָרָס פְּעַסְט דָעָר שְׁעָנָסְטָעָר אַז אלָעָהָנִיצְטָעָן דֵּיא שְׁוֹהָל אִז גַּיּוּנָן פּוּהָל מַעַנְשָׁיָן בְּ יִשְׂרָאֵל כָּהָן האָט גַּמְאָכָט אַז אַפְּיל צָוּ אַלְעָ מַעְמָבָרָס וּוּגָנָן גַּעַלְטָ אִין גְּלִיכָּן דַעַנְעָטָעָט גְּיוֹלָדִין אַסְמוּעָ פִּין 3,300 דַעַם מַיְגִּינָטָו 33. ד' פִּין שְׁבַת אַז קַאַנְצָעָרָט אַז 33. ד' פִּין חֲנוּכָה פְּעַסְט

סְעַמְעַטִּירִי

1924

April 20.

דֵּיא קְוּמִיטָעָ פִּין דָעָר

לְעַוּוֹנָסָאָן

אַבְּרִיכָט אִז אָרִיּוֹן נִקְוָמָעָן פִּין בְּ לְעַוּוֹנָסָאָן אוּז עַד אִז גַּיּוּנָן אַז בָּאָרָאָן דֵּיא הִרְשָׁע אַז עַם נִפְרָאָמָעָסָט צָוּ פָאָר קְוִיפָעָן אַיּוֹן עַהֲעָר לְאָנָדָ פְּרִיאָן 4,000 עַס אִז גְּלִיכָּן עַרְוּעָלָט גְּיוֹאָרָן אַקְוּמִיטָעָ פִּין נָאָר 3. פִּינְסְקִי זְעַלְבָּסֶט יְכָהָן, אִין זִיא זְעָנָעָן אַלְעָהָגָנָעָן צָוּ דָעָר בָּאָרָאָן דֵּיא הִרְשָׁע אִין זִיא האָבָעָן גְּקוּיפָט דַעַם עַקְעָר לְאָנָדָ פָאָר אַסְעָמִירִיטִי, מִיטָאַיְזָולָעָץ 500, אִין פְּעַמְעַטָּה 500. אִין אַזְוִי וַיְאָעָס אִז נִיטָגָעָן גַּנְגָעָט אַז דָעָר טְרַעְזְשָׁעָרָעָ, האָבָעָן דֵּיא פְּעַרְזָאָנָעָן אוּס גִּילְעָן מ' זְעַלְבָּסֶט 25 דַעַלְעָר מ' רָאָבָן פִּינְסְקִי 25, דַעַלְעָר מ' מַשְׁהָ פִּינְסְקִי 25 דַעַלְעָר מ' יוֹסֵף פִּינְסְקִי 30, דַעַלְעָר מ' וַיְסָמָאָן 25

מ' מַאְטִים לִיטְוָאָג =

מ' ד' גָּאָלְדְבָּעָרָג =

מ' יְחָוָדָה הַרְמָאָן = 25

מ' זְעַלְצָעָר =

מ' רָאָמָה = 10

מ' קָאָהָן = 10

מ' גָּאוּשָׂאָוּ =

מ' זְלָאָטְנִיקָאָוּ =

מ' אַבְּרָפִילְדִּז =

אין אַפְרִיטָאָג פ' שְׁפָטִים

ו' אלול תרכז. התאט דער רב איןערער משאגה ייכאפט
אג'ויסען באטשער וואס ער האט יקוויפט דרייא איהרגעטע געלבלען
פין אַפְרִיטָאָג. אין דער שיינעו איז האט דאס צי האקט אויף פערשידענע
שטיגער עם איז גווארין אטימעל אין שטונטיל. דער רב האט
אייסערט דעם באטשער ... דיא קומיטע פין איינער וועז הקשרית האט עס
גישטרפירט מיט 25 דאלער אין אוזו וויא ער איז גיווען שלדייג. 25. אין דיא 25.
סֵהֶן, 25. דאייער האבען מיר גיפאדערט דיא געלט וויל דער עקסטען פין דער
תֵת האט זיך אויף פּרָהָאַלְטִין נאר פין דיא סענטין, אכימערקינג אדיא אנדרע צווייא
באטשערס זענען נאער יקימען מיט אלע פּעַמְעַנְס ריכטיג. ... אכער ליידער דער
כץב האט ניט גיוואלט געבן קיין געלט סידין איז מען זאל מיט עס האלטין
אדין תורה ביא דעם רב רָאַזְעַנְבָּעָרָג דיא פֿעַן גַּעַן ניט אוזי פֿיל אַרוֹים
שריבין וואס עס האט זיך אַב גִּטוֹהָן ביא דעם רב אין הויז, דיא שטאעט
פאפֿינו האט ערוואלט. 7. לִיטָע. אין דער כצוב האט אויס גויליבען קאם
ג. לִיטָע וואס זאלען עס פָּרָטִיְדִּיגָעָן דער סוֹרֵף איז גַּעֲוֹעָן אַז דער
תקשייט האט פָּאָר שְׁפִילָט אין דער רב רָאַזְעַנְבָּעָרָג האט אין אַרוֹם
געבן אַפְסָק דין אַז ער דארך באַצְוָהָלִין דיא געלט וויל עס באַלאנגט
צו דער תֵת... אין ער האט אלץ נִשְׁאָלָתְגִוָּאַלְט גַּעַן קִין אַיִן סענט
עס האט זיך ייכאקט אַמְחָלוֹקָה אַגְעָר דעם תְּכַשִּׁיט אַז דיא תֵת
האט זיך גַּמְזָט פָּאָר מַאֲכָעָן

ט' ט' ט' ט'

Septem. 5.

תְּרֵפָה

דער קניין פון דעם בית עולס איז גיוען זעפס טעה איז ראשחט אַלְוָל
 פאר דעם פריז פון אַסְמוּעַ 4,000 פַּאֲרָגָעָן עַקְעָר לְאַנְד אִין הַאַטְשָׁעָוָיל סֻעַמְעַטִּירִי
 פון דער באָראָן דִּיחָרֶש אִין גִּצְוָהָלְט 1,000. אֹוֶף אַכְטָה דִּיא בָּאַלְעָנָס אֹוֶיס צַיְזָהָלָעָן
 אַגְּרִיכְט אִין אַרְיִין גִּיקְוָמָעָן פִּין בְּ יְהָהָן אָז דִּיא מִילְעָנְדָעָר שְׂוֹהָל פָּעָלִי צְדָקָה וַיְלַפְּין אַינְזָעָרָע שְׂוָאָהָל
 אַבְּ קְוִיפָּעָן אִין האַלְבָּעָן עַקְעָר לְאַנְד דֻּעָם פרִיז פִּין 2,000, אִין סַעַגְלָסָעָל אִין גִּמְאָכָט גִּיוֹאָרִין. פָּאָר דֻּעָר
 דֻּעָם פרִיז פִּין 2,000, דַּאלְעָר אִין צִיָּאָה האַבָּעָן אִין גִּצְוָאָלָט 500, דַּאלְעָר

אַמִּיטִינְג עַס ^{בְּאַשְׁלָאַסִּין} גִּיוֹאָרִין אָז מַעַן זָאָל מַאֲכָעָן אַחֲוָת הַגָּדָר. אָז טָוּ אַלְוָל

דֻּעָר חַנוּבָת הַגָּדָר. דִּיא צְעַרְמָאָנִי הָאַט גִּמְאָכָט אֹוֶף יְעָדָעָן אַיְנָעָם אַטְיְפָעָן אַיְנְדָרָאָק אִין מָוָת אִין דֻּעָר נַשְׁמָמָה
 דֻּעָר חַנוּבָת הַגָּדָר הָאַט אַרְיִין גִּבְרָאָכָט דִּיא סָוּמָע פִּין רִיְנָעָם פְּרָאָפִיט 3,800. דֻּעָר עַרְשָׁטָעָה פִּין דִּיא סֻעַמְעַטִּירִי פִּין
 גִּשְׁטָאַרְבָּעָן אִין גְּעוּוֹעָן אַפְּרוּוּה מִסְעָס זִילְפָּעָרְשָׁטִין

אַמִּיטִינְג אָז שְׂוָהָל

כְּבָ אַלְוָל

September 21.

עַס אִז אַפְּאָסָט גִּיוֹאָרִין אָז מַעַן זָאָל דִּינְגָּעָן אַחֲזָן מִיט אַקְוַיְיעָר. אֹוֶף רַאֲשָׁהָנָה אִין יוֹסְכָּפָּט אַסְכָּוָת,
 אַפְּאָעָר שְׁלָאָק אִין אַרְיִין גִּבְרָאָכָט גִּיוֹאָרִין אָז יְעָדָעָר מַעְמָבָר וּוָס וַיְלַבְּאָלְאָנְגָּעָן צַו דִּיא סֻעַמְעַטִּירִי
 מִזְ צּוּמָ אַלְעָס עַרְשָׁטִין גּוֹט מַאֲכָעָן זִינָע שְׁוֹלְדָעָן צַו דֻּעָר שְׂוֹהָל וּוָס עַר אִז שִׁילְדִּיג. אִין אוֹר מִזְ
 עַר גְּעַבָּעָן 0/0. דַּאלְעָר פָּאָר דֻּעָר סֻעַמְעַטִּירִי. אִין עַס אִז עַרְעוּוּלָט גִּיוֹאָרִין אַבְּיְסָעָרָס פָּאָר דֻּעָר סֻעַמְעַטִּירִי
 אִז זִיְא זָאָלָעָן פָּאָרוֹאַלְטִין דִּיא גָּאנְצָע אַרְבִּיְיט פִּין דֻּעָר סֻעַמְעַטִּירִי. סִיא דִּיא גַּעַלְד פְּרָאָגָע. אִין סִיא אַנְדָעָרָע
 הַנִּזְיכְּתָעָן אַפְּיְסָעָדִים, פִּינְסִיקִי, פְּרָעָזִידָעָנְטִי, סַעְקָרְעָטָעָר הַאֲוֹשָׁאָנוֹ, טְרָעָזְשָׁעָרָעָר סִילְינְג, הַעֲרָמִין, טְרִירִהָמִן
 מַאְלָהָאָוִיטָץ, זַעֲלָבָסֶט. דִּיא סֻעַמְעַטִּירִי זָאָל פָּאָרוֹאַנְדִּילָט וּוָעָרִין דְּרָעָקָט נָאָר פִּין דִּיא לִיְתָעָו וּוָס דִּיא מַאְזָשָׁאָרָטָע
 הָאָטו אֹוֶיס גִּיקְלִיבָּעָן דִּי קָאַמִּיטָּע מִיט דְּנָעָם נַאֲמָעָן

תִּפְאֵרֶת יִשְׂרָאֵל
ROSSLAND

מעמְכָרָם אִיֵּף גִּנְמָעָן מַאֲטָעָס לִיטְוֹוָאָק, אַלְיעָזָר בִּיגָּ, מִשָּׁה פִּינְסִיקִי, יַעֲקָב גַּלְזָמָאן רַאֲבָוּן פִּינְסִיקִי

נַעֲשָׂה עַי יְהוָה הַעֲרָמָאן

6
10
18

יוסף פינסלי נושא

טראנסטיטעס זאדינאואוּסְקֵי הַעֲרָמָאָן לְעוֹוִינְסָהָן³

192

2

וְיַעֲשֵׂה יְהוָה כָּל־אֲשֶׁר־יֹאמְרָה

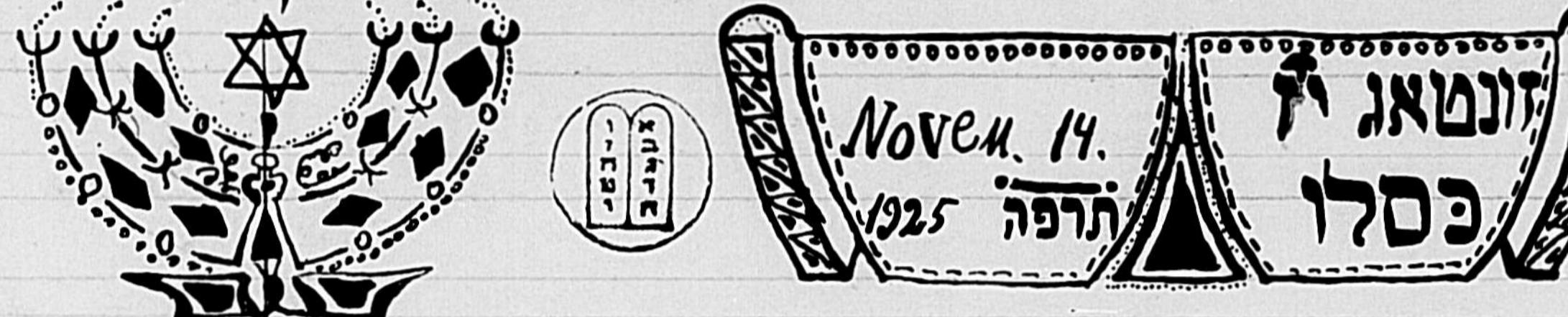
פָּעַזְיָה גָּנוֹת קָאוּרְשָׁאָן

פָּרְנַצְיִשְׂבָּעָה מְרַדְכִּי וּוֹיִסְמָאוּ

שנת חמישת אלפים

שנת חמישית אלפיים וחתמש

א מיטינג איז אב גיהאלטן גיווארין אין שוּהַל מוצאי יומס כפּוֹר דער סעקריטער האט בארכיטקט או ערבי יומס הכהפור האט
די א גערעה ארײַן אַבראָכֶט די אַסְמָע פִּין 50.00. דער חוֹן האט גַּיְומָעָן 50.00. דער קֻוּיַּעַר 50.00.
עס איז אוֹיף גִּפְאָדָעָת גִּוּוֹאָרִין אֲזִידֵיאַת לְמֹוד תּוֹרָה קְוִמְתָּע זָאַל אַב גַּעֲבָעָן אַבְרִיכְט פִּין אַירָעַ טַעַטְיָגָע אַרְבִּיָּט
דער באַרְיכְּט אַיז גַּעֲוָעָן אֲזִידֵיאַת רְפָנִים גִּיבָּעָן נִישְׁטָה מעָהָר ווֹיאָ בְּלוּיִם מְלָמְדִים. אַין דִּיאָ אַלְעָ אַנדְעָרָע עַקְסְפָּעָנוּסָעָם
דָּאָרָפּ דִּיאָ קְוִמִּיטָּע שָׁאָפָּעָן. אַין דִּיאָ קְוִמִּיטָּע אָזְוִי ווֹיאָ עָס אַיז קִילְעַטָּעָט גִּוּוֹאָרִין פִּין דָּעַם
אַינוּעַלְאָפּ גַּאֲמְפִּין דָּעַם ערְבִּי יּוֹם הַכְּפּוֹר אַסְמָע פִּין 30.00. זָאַל דִּיאָ גַּעֲלָת בָּאַלְאָנְגָּעָן צָו פָּאָפִינוּ הַתְּתָ'

עם איז ניפאסט ג'ווארין ביא פילע מאדוּשאָרעטע או דעם היינטיגען יארעס פעסט זאל אַיִין לאָדען
אלע קינדער פין דער תָּתְ צום חנוכה פעסט אַיִן אָוֹטָעָן רעדין אַיִן עַגְּלִישׁ אַיִן
איך זאלען דיא קינדער בענטשין חנוכה ליכט

1925

אבריכט פין דער קומיטע וואם זי האבעז אטען דעם

נעשה ותואל בָּן מזחם העוזמאן נֶצֶ

יעקב צבי כל ארדכי אברהם

מִאֲרָה אַוּוֹטֶשׁ

גנ' זורה תשע' תרפה
פושרב

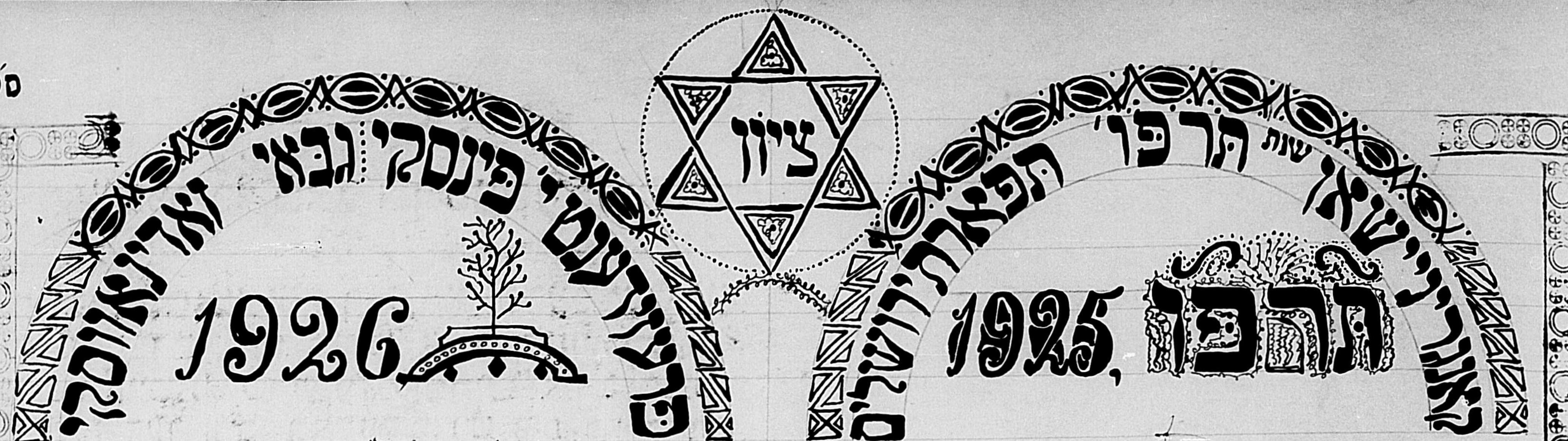
הנְּצָבָה

פָּאָר עַנְטָפָעָרֶת אֲקָשְׁוִיא...

צום וואלה אוויסער רב, ר' ברוך מרדכי, איז אמאָל
גאגע פֿרִי אַרְיֵינְגֶּעֶךְ וּמְעַן דער "שִׁיגֶעֶץ" פֿוֹן שְׂטָאַט.
און ווי זיַּן שְׂטִיגֶעֶר איז גַּעוּעַן, גַּעֲנוּמְעַן רַעֲדַעַן, מִיט
גרוּס חַוְצָפָה אָוֹן עַזּוֹת קְעָגָן רַב, דער רב האָט אַשְׁמַיָּכְל
געטָאָן אָוֹן עַזּאָגָט: "אַדְאַגָּק, אַיר האָט מִיר פֿאַרְעָנְטְּפָעָרט
אַקְשִׁיאָאָ", פֿרְעָגָט דער עַזּוֹת פְּנִים: "וּוֹאָס פֿאַר אַקְשִׁיאָאָ.
רַבִּי, בָּן" מאָכָט דער רב: מִיר זָאָגָעָן אלען אַינְדָעַרְפָּרִי
די תפְּלָה: "יְהִי רָצְוֹן שְׁתְּצִילָנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יּוֹם מְעַזִּי פְּנִים"
— דער אַיְבָעַר שְׁטָעָר זָאל אָונֶז מְצִיל זַיִן הַיְנְטִיכָן טָאג
— אָוֹן יְעַדְנוּ טָאג פֿוֹן עַזּוֹת פְּנִים' עָר — אַיז מִיר גַּעוּעַן
תְּמִיד קְשָׁה: צו וּוֹאָס דִּיוּוּרְטָעָר" וּבְכָל יוֹם'
יְעַדְנוּ טָאג — מִיר זָאָגָעָן דָּאָךְ סִי-וּוִי דִּי תפְּלָה יְעַדְנוּ
מַאְרְגָּעָן בָּנְאָבָעָר אַיְצָט פֿאַרְשָׁטָי" אַהֲ שְׂוִין, פֿאַרְוּוּאָס
מַדְאַרְפָּה בְּעַטְנוּ הַיְנְט אַוִּיפָּמַאְרְגָּעָן אַוִּיהָ: — עָס קְעָן דָּאָךְ
טְרֻעָפָן אַז מַאְרְגָּעָן זָאל גַּאנְצְפָּרִי, נָאָךְ פֿאַר דָּעַם דָּאוּנָעָן
קְוָמָעָן, חַלִּילָה. אַז עַזּוֹת פְּנִים, אַט אַזָּא וּדִי,

פון רבין'ס ווונדר

אַ רְבִי מִיט אַ גָּבָאי זִינְעָן גַּעֲקָוְמָעָן פֿוֹן וּוּנְגָה,
דַּעֲרַצְעָהַלְט דַּעַר גָּבָאי אַ נְסָ פֿוֹן רְבִי'ז. אַז זִי
זִינְעָן דַּוְרַכְאַעַפְאַהַרְעָן אַ דַּאַרְפְּ זִינְעָן אַ סְּךְ שְׁקַצְיִם לְעָה
אַרְוִיסְאַעַלְאַפְעָן זִי אַנְטְּקַעְגָּעָן. אָוָן גַּעֲנוּמָעָן בָּאוּוּאַרְפָּעָן
זִי מִיט שְׂטִיְנָעָר; – נָאָר אַזְוֵי וּוּזִי הַאַבָּעָן אַוְיְפָגְעָה וּוּבָעָן
דַּי הַעֲנָט נָאָךְ מַעְהָר צֻוּ וּוּאַרְפָּעָן, הַאַט דַּעַר רְבִי
אַוִּיסְגַּעַשְׁרִיעָן. "כָּאָבָּו אַדְמָו זְרוּעָה", אָוָן זִי
הַאַבָּעָן נִיט גַּעֲקָעָנֶט אַ רְיָהָר טָהָהָן מִיט קִיְּין אַלְיַד, –
אַ מַתְנָגֵד, וּוּלְכָנָעָר אַז דַּעֲרַבְיִי גַּעֲשַׁטְאַנְגָּעָן אָוָן צֻוּ
גַּעַהַעַרְט, וּוּזִי דַּעַר חַסִּיד הַאַט דַּעֲרַצְעָהַלְט, הַאַט אַ
פְּרַעָג גַּעַטְהָאָזְן, ? – וּוּזִי קְוָמָט עָס, וּוּאָס בִּים רְבִי'ז
אַז אַעֲשָׂוּאַלְעָן אָז אַוִּיאָ, ? הַאַט דַּעַר גָּבָאי גַּעֲעָנֶט =
פְּעַרְט : – אַיְזָן שִׁיגַעַצְעָל אַז גַּעַוּעָן אַ טּוּיְבָעָר,
הַאַט עָר נִיט גַּעַהַעַרְט דַּעַס פְּסָוָג, וּוּאָס דַּעַר רְבִי
הַאַט אַעֲזָזָגָט,

1926

1925

אמיטינג איז אב גהאלטן גיווארין אין שוהל אין עס איז נאך אמאול פארהאנדילט גיווארין. וועגן דיא 10. דאלער טעכש פין דער סעמעטיר וואס יעדער אינער וואס וויל באלאנגען מיז אימבידינג זיין אב גיטולהט ביז 1924, 16, JANUARY ביז דיא צייט איז די שעיל פאראנפיטליך איז חו אטיטענס פאל

כז' ראש חודש אדר אמיטינג

עס איז ניפאסט גיווארין ביא פולן מאדוושאריטי איז יעדער מעמבער פין דער שוהל מיז צוהלען איהר ניט וויניגער וויא, 10. דאלער אריין גראכענט אלע אויס גאבו וואס ער מאקט, אין דער יוניגער מעמבער וואס באלאנגט צו דער סייק בעניפיט (בקור חולים) מיז ער אריין ברענאגען 12. דאלער איהר, דאס מיינט, 5. דאלער צו דער שוהל, אין, 5. 2. דאלער פאר דער (בקור חולים)

די א תלמוד תורה קומיטע פורים צו דער סעודת

אַקְוּמִיטָע פֵּין 8. לִיטָע זָלֶבֶסְטָן טְרִיהֶוב הָרְמָאן לְוִיפָּרְמָאן פִּינְסְקִי אַזְדִּינָאוּסְפִּקִי קָאוֹוְשָׁאוּזִי אַזְיָאָבָעָן קִילָּעָקְטָעָט 26 פָּעָט. 50. דָאַלְעָר פּוֹרִים גָּעָלָט פָּאָר תָּתָּ בִּי דִיא קָוְמִיטָע לִיטָע אַז דָאָס גָּעוּעָן אָגוּרִיסָע שְׁמָחָה אַז לְשָׁעָר. דִיא שְׂוָהָל הָאָט גִּשְׁפִּירָט דָעַם גְּרוּיְסָעָן לְאָסָט פִּינְזְגָּתָת אַז מְעַן הָאָט פָּאָרְלָאָנְגָּט פֵּין דָעַם (בֵּית שְׁנִי) אַז דִיא מְשָׁא אַז צו גְּרוּיָס פָּאָר אִינְזָעָרָע שְׂוָהָל, אַז זַיְיָ דָאָרְפִּין אָוֵיךְ הָעֲלֵפִין, אָבָעָר לִיְזָעָר אַז גָּעוּעָן (וְהַתְּעִילָתָה) נִישְׁטָט מִיט קִיְּין פִּינְאָנְצִיעָלָע שְׁטִיצָע, אַז נִטְמֵיט קָעָרְפִּילִיכָע שְׁטִיצָע רִיעָת אָוֵיךְ אָסְפָּר תּוֹרָה

אמיטינג ראש חודש יב' אלול 22 August 1925

עס איז ניפאסט גיווארין איז מען זאל דינגען אַחֲזָן אָוֵיךְ רָאַשׁ הַשָּׁנוֹ אַז אָוֵיךְ יוֹם הַכְּפֹר אַז אָוֵיךְ סֻוּבָּת אָבוֹרִיכְט אַז מְלָאָפָּרְסָקִי אַיְנָעָר פֵּין דִיא קָוְמִיטָע פֵּין חָזָן, אַז דִיא קָוְמִיטָע הָאָט גִּידְגָּעָן דָעַם חָזָן גַּרְיעָוָסָקִי פְּרִיְיָ 50. 100. מִיט אָקוּוּיָעָר, 10. 200. בָּאָלְלָאָשָׁרָת לְאַיְזָר בִּיק פְּרִיְיָ 30,

מעמבערס אָוֵיךְ גַּנְיָמָעָן יִשְׂרָאֵל עֲפֵשְׁטִיִּז, מְשָׁה אַיְרָעָלִינְג, דָזֶד טַיְלָנְדָר

אידען מוטעים און זי'ערע קינדער

אידער גאט האט באשלאסען צו געבען די אידען
די תורה, האט ער אעצגט צו משהן : —
משה, גי פרעהן די אידען פרויין איב זי
וועלען צושטימען, ווארען, אן די פרויין וועלען
די מענער ניט קאנען האלטען די תורה !
משה האט פארזאמלט אלען פרויין, און זי האגען
אלען אינגעשטימט צו נעמען די תורה,
האט גאט וויזער ערהייסען משהן פרעהן :
— וואס פאר א גראנטיע גבען די אידישע פרויין ?
— מיר גבען אונזערע קינדער אלען גראנטיע,
האבען די פרויין געענפערט, פון דאן אן
זינען אידען מוטערס פאראנטווארטליך פאר
זידע קינדער איז זי דארפער האלטען די תורה
עד סוי כל הדורות

אינזער וועלטל האט טאגי געמאט האבען א שענהנער פון

א איד האט איז א היינישער שטטעטל באשטעטל
באשטעטל בײס שניידער א קאפטע, עס זינען
אבער אווועך עטלייכע וואכען און די קאפאטעה איז נאך
נין געוווען פארטיג. דער איד פלאגט קומען צום שניידער
אלען טאג פרעהן אויף דער קאפאטעה, אכבר דער
שנידער האט זיך ניט געהילט, — סטיטיש — רופט
זיך אפ דער איד — דער רבונו של עולם האט איז
איין וואך צייט באשאפען א גאנצע וועלט, און איהר
האט איז עטלייכע וואכען צייט נארק קיין קאפאטעה
ניט באוויזען אויפצונג'ען, — איז פנימ האט טאלא
די וועלט — האט אויף דעם געענטפערט דער שניידער.

אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן אָמֵן

וְאֵת שָׁמֶן

פֶּעָזְנִיקְמַן מִרְיָהוּב

אַמִּיטִינְג אֵין שׂוֹהֵל עם איז בארכטערט גיוארין או עם איז ארליין גיומען ערבע יוס הכהפר צו דער קעָרֶה
דאליך 600 דער חיזן גרייעווער האט גיאסט 10. 200 גיאליו דאליך אין דיא שׂוֹהֵל האט באדאנקט דעם חיזן
פֿאָר זִינְעָם גּוֹטְעָן אֵין אַשְׁמָאָה עֲזֹוּעַנְעָן אַבְּרִיכְט פֿין דער תְּתִ' הוּמִיטָעַן. אֵז דֵי יונְטַעַט תְּתִ' האָבִין
זַיְהָ אַינְטָעַר גּוֹיְמָעַן צַוְּהָלָעַן דֵיא טַעַסְעָס פֿין דער תְּתִ' אֵין אוּיד אַנדְעָרָע עַקְסְפָעַנְסָעַס ווּאַס עַס אֵיז נוֹיְטָיָג

פָּסְלֵוֹ הַבָּרוֹה הַדִּשְׁנוֹתָה פָּסְלֵוֹ

דיא סעודה איז ניפראוועט איזארין אין שוהל. צו דער סעודה איז איז אלאדען גיזארין עטליכינע
בעל הבתים איז מען האט אויך נישט פאר געסיז צו דער מאגען דיא פערשטארביבינע ברודער
פין אינזערע שוהל, דער ערלים האט פֿערגִַינִיגָעַן סִי אֵין רֹוחַנִּיות, אֵין סִי גְּשָׁמִיות

א הנוכה פעסט

אין דער תלמוד הָאָוֹ

דער יערליךער חטפה פעסט איז גיפוראוועט גיוארין איז דער תָּתְהַאלֵל סִיְפִין מענער איז סי
פרהען מיט קינדער. איז און אינטרעט געלט. נאר איז וויא עס איז געווונַן פרײַי דינישענס. איז
ארײַן גיקומען קעש 36 דאלער 37 דער חנופה פעסט האט גיכאסט, 38 דאלער

חונטיאג י'ה' ראש חדש אמשן, 20, FEBRUARY

**אלעטער איז ארײַן גיקומען אין שוהל. איז מען זאל שיקען צוּיִי דילעגאטען מְהֻבָּל פְּנִים זַיִּין
דאקטער חײַם ווייצמאן. אין מאונטעראל האטעל. דיאשוחל האט גיטיךט צוּיִי לֵיטָה. טרייהיב. אין קאהן**

קרו היסוד

מ' דיאמאנד איז גיהומען צו אינזער מיטינג פין שוהל אין האט פאללאנט איז דיא שוהל זאל עם
אויף נעמען פאר איז שוחט איז דער מיטינג האט דאס קרייג געווייזען וויל זיין שוואגער דער
שחט מ' אינהארען איז גיווארין אמעמבער איז דער שוהל חברים כל ישראל אעבן צו דער
שוהל דאלעד עס אויף גנימען גיווארין אחזון ו אויף ימנרא

א סופר בי טאג, און בעקער ב' נאכט

אין דער שטאַט וואו ר' מאיר פרענישלאָנער
אייז געווען רב, אייז געווען אַ סופר, ווועלכּער
פלעגט בִּיטאָג שרייבען סופריש. און בִּינאכט
העלפֿען דער ווֹיב, באָקען ברוֹיש צום פָּארקְיִיכּען,
ווַיְלַעֲגֵת זַיְן אוֹיפֿן גאנצָע נעכְט, אייז ער
געווען בִּיטאָג פָּארשְׁלָאָפֿעַן, און פָּלעגט מָאָכּעַן
פִּילְגְּרִיזָען איין דער כתיבָה, - האט דערפְּאָר
ר' מאיר גַּעַפְּסָלֶט זַיְן כתיבָה, ווֹעַן גַּוְתְּעַן פְּרִיזְד
זַיְעַן גַּעַהְמַעַן צוֹ ר' מאירן בעטען פָּאָר דעם סופְּרָה,
האט זַיְן ר' מאיר גַּעַזְגַּט: — ווֹאָס ווֹילְט אַיְרָה,
עס אייז אַ בְּפִירְוּשָׁע גַּמְרָא: "נִכְתֵּב בַּיּוֹם, וְנִחְתַּם
(אַבעְגָּעַד) בְּלִילָה — פְּסָול".

מית אַיְזָן רָובָעַל פָּאָרָעַנְטְּפָעַט נִיט אַזָּא שְׂוֹעָרָעַקְשָׁיא

עס אייז יְדוּעָה, אַז דער באָוָאָסְטָעָר ווַיְצִילְגֵּג הַעֲרָשָׁעַלָּע
אַסְטְּרָאָפְּאַלְיָעָר אַז גַּעַוְעַן אַ יּוֹצָא וּנוֹכְנֵס בְּר' ד'
ברֹךְ מַעַזְשְׁבָּזְשָׁעָר, אַיְנָמָאָל קָומָת אַרְיָן הַעֲרָשָׁעַלָּע
צּוֹם רְבִּין אַ דָּאָנָעָרְשְׁטָאָג אַוְוָעָנָט אַזְוָן עַר אַז שְׁטָאוֹת
פָּאָרְטְּרָאָכְטָה, "וּוֹאָס בִּיסְטוֹ אַזְוָן פָּאָרְטְּרָאָכְטָה"
פָּרָעָגָט אַרְם דָּעָר וּבִי. — "עַפְּנָס אַז מִיר קְשָׁה"
עַנְטְּפָעָט הַעֲרָשָׁעַלָּע אַסְטְּרָאָפְּאַלְיָעָר, אַז הַאָב נִיט
הַיְּזִינְתְּרוֹעָז אוֹיפֿן "אַס תָּאָמֵר מַה נָּאָכֵל" אַזְוָן אַט אַז
שְׁוִין עַרְבָּ שְׁבָת, "דָּאָס אַלְיָן" עַנְטְּפָעָט דָּעָר רְבִּי מִיט
אַ שְׁמַיְיכּוּל, "אַט האָסְטוֹ דִּיר אַ רָּובָעַל אַזְוָן זָאָל דִּין
קְשָׁיא זַיְן פָּאָרָעַנְטְּפָעַט", האָט הַעֲרָשָׁעַלָּע גַּעַנוֹמָעָן
דָּעָם רָובָעַל, עַס דָּעַרְלָאָנָגָט זַיְן פָּלוֹנִיתְשָׁע אַזְוָן עַס אַז
גַּעַוְעַן אוֹיפֿן שְׁבָת, ! זְוֹנָטָאָג אַזְוָן וּוֹידָעָר גַּעַוְעַן
בְּיַם רְבִּין, אַיְזָן אַזְוָן וּוֹידָעָר גַּעַוְעַן פָּאָרְטְּרָאָכְטָה,
"וּוֹאָס אַזְוָן אַיְצַט קְשָׁה הַזְּבָה" פָּרָעָגָט ר' ברֹךְ,
אַיְךְ הַאָב דָּוְרְכָּן שְׁבָת אַיְבָּעָרְגָּעָקִיט אַיְעָרְתִּירְוֹעָז אַז
עַס אַזְוָן וּוֹידָעָר גַּעַוְוָרָעָן קְשָׁה" ...
הַאָט גַּעַעַנְטְּפָעָט הַעֲרָשָׁעַלָּע

1928,

נְבָאִי יְהֹאֵל הַעֲמָאָז

1928.

פָּרְצִידְגַּנְפֶּת שְׁמָהָר שְׁמוֹאֵל וְעַלְבָסֶט

אמיטיניג איז אב גהאלטינ גווארין אין שוהל דער סעקריטער האט ניגעבען אין איבער בעליך וואס דייא
איפיסערס האבען זירע ארבײַט ריכטיג אטעןטענד דער פרעיזידענט האט באדאנקט אלע איפיסערס
געמנדייג אין איינבעטראכט דעם אָרוֹן הַקּוֹדֶשׁ וואס ב' טָרְקָעְנִיֶּזֶת האט פְּרִיאַיּוֹלִינְג גִּמְאָכֶט
פָּאָר אַינְזָעַרְעָע שְׁוֹהֵל אַלְעָס אַפְּרָעִיזָעָנָט אַין יְאָהָר 1928 אַבְּעָר אַין 1910 אַיְזָה יְפָאַסְט גּוֹוָאַרְיָן
אי מען זאל דעם אָרוֹן הַקּוֹדֶשׁ פָּאָר גְּרָעֵסְעָרִין אַין פָּאָר שְׁעָנִירִין וּוְיִלְלָעָר אַיְזָה גַּעֲוָעָן צְוּ קְלִיּוֹן
ב' יְחִוָּאָל הַעֲרָמָאוֹן האט זִיה אַינְטָעָר גַּוְנְמָעָן צְוּ אַטְעָנְדִּין. אַיְזָה צְוּ זְעָהָעָן אַז דַּעַר אָרוֹן הַקּוֹדֶשׁ זָאל
גִּמְאָכֶט וּוְעָרָעָן שְׁעָנְעָר אַין וואס בְּעַסְעָר אַלְעָס אַפְּרָעָר בְּעֵל מְלָאָכָה אַין זִיּוֹן
פָּאָר האט גִּמְאָכֶט דעם אָרוֹן הַקּוֹדֶשׁ פְּאָרְעָטִיט זִיה אַז מעַן האט עם באצ'וּהָלֶט
חַנּוּכַת הָאָרוֹן הַקּוֹדֶשׁ כְּזָאַלְוָל הָאַטָּה זִיסְעָל אַשְׁתָּדוֹד זְלָאָטְנִינִיּוֹן
נְדָבָה עַנִּי מָאוֹת דָּאַלְרָעַל אָרוֹן Septem. 12.

חנוכת הארון החדש

osten, 12,

גַּיּוֹד מִיעָט צוֹם אַנְדַּעַתְּ הַיְמָה פֵּין אַיְזָעֶר פַּעֲרַשׁ טַאֲרַבְּעָנָעָם בְּרוֹדָעֶר אֵין פַּרְעַזְיַדְעָנָט עַמְּהָ שְׁמוֹאֵל זַעֲלַבְּסַט

אַלְעַ זִינָעַ יְאַהֲרָעַן, גַּיאַרְבִּיט בִּיטָעַר אֵין שְׁוּעוּר
אַלְעַס אֵיז פַּאֲרַלְוִירָעַן, גַּיְיַן זִיכְעַר דַעַר פֵּין נִיטְמָעַר
אֵין רַעַגְעַן אֵין גַעַלְט, זִיךְ נִיטְגַעַמְעַרְט פַּאֲרַיְן גִּיזְיַנְד
אוֹס צְוֹמַעַן וּוֹאָס מַעַרְגַעַלְט, פַּאֲרַזְיַן וּוַיְיַבְאֵין קִינְד
אֵין אֵין עַנְדָע אֵיז גִּיקְמָעַן, גִּינְדְּגַט וּוַיְאַיְדְּעַרְעַר זִיְן לְעַבְעַן
אֵין נִיטְטַמְעַר וּוַיְאַזְיַן נָאָמָעַן, אֵיז נָאָק אִים פַּעֲרַבְּלִיבְעַן
אֵין פַּרְעַזְיַדְעָנָט פֵּין שְׁוֹהָל, גִּיאַכְט אֵין גִּישְׁעַצְטַט פֵּין יְעַדְעַן
זִינָעַ פְּרִיְינְד פֵּין אַמְוָהָל, גִּימְזָעַט אוֹיפְּעַזְבִּיגְמַיט זַעַי צִיעַדְעַן
בַּעֲקָאנְט גִּיוֹעָן צְוֹיְעַדְעַן עַיְנָעַם, פַּאֲרַגְעַסְעַן אֵיז עַר גִּשְׁוּוִינְט
עַר וּוּרְעַט מַעַרְנִיט דַעַרְמָאַנְטַט פֵּין קָעַינָעָם, פֵּין זִיְן פְּרוֹי, נִיטְפֵּין זִיְן קִינְד
בְּאֵינוֹ אֵיז פַּעֲרַבְּלִיבְעַן, אֵין עַבְיָגְעַר טַרְעַיְיסְט

אין דיזען פינחס האבען מיר פארישריבען, אין יעדער עינער וויסט
און אללעס איז מאין השמײַס, און מיר מזען מיט אַס זיך שעידען
אין קאנגרעגעניעש אַז תפארת ירושלים, ווינשט אַס זיין רוה זאל זיין

**ער וווערט מעהר ניט דער מאנט פיז קעינעם, פין זיין פרוי ניט פין זיין קינד
בא איןז איז פערבליבען, איז עביגער טריעיסט**

בָּא אִינְזָ אַיז פֿעֶרְבְּלִיבָעַן , אַיְזָ עֲבֵיאָו טְרַעִיסָט

**איש הנכבד שהלה
בדרכיו ר' שיעוסקי
בצרכי צפורה באמונה
נפטר כ"ד ליהדות אב
שנת תרפה 1928 / August 10.
שםחה שמואל פר' אברהם
צעלבסט ת נצבר**

זען

תפארת

תפארת 1929

תְּרֵפָה

סַעֲקִירִיטָעֶר
קָאָרְזַּעַנְשָׁטִין
הַעֲרֵישׁ
צְבֵי
גְּבָאי
יְזֹאָל הַעֲרָמָאָן

אמיטינג איז אב גיהאלטן גיווארין אין שוהל, דיא תלמוד תורה קומישע בארכטיעט איזו וויא דיא יוניטעט
תת' האט זיך אינטער גינומען איז זיא צואהלען דיא טעפסעס פאר אינזערע הת', אבער לידער
האבען זיא דעם פראמיס ניט איז גאנצען גיהאלטען. איז עס איז איז אדאר גיגאנע עטליכענע יאהר
וואס זיא האבען ניט גיצוהלט קיין טעפסעס. איז מיר האבען פין דיזעם גאהר ניט גיויסט

שורה

כד' ראש חדש אדר א' ח' 1929
February 24.

אמיטינג אין

נאטיס זאל גינזבֿין ווערין צו יעדען מעמבער וואס באלאנט צו דער סיק פונד. אויב דער יוניגער וואס
אי צרייגשטיינדיק (3) דיר"י מאנאטען דיוהס, אי ער ניט בארכטיגט צודען בעניפיט פין דעם סיק פונד
עס מײַ באמערַקְט ווערין נאָך אָמָּהָל אָז דער בעניפיט בעשטייט פִּין. 6. פִּיעַר דָּאָלָעָר אָוָאָך. פָּעָרְלוֹיָך
פִּין, 6. זעפס וואָכָען אַז אִיאָהָר נִישְׁטָמָעָר אַז גַּעֲזִיףִּין גַּיּוֹאָרִין אָפְּרָעִיזָעַט צו ברודער
חוֹנָאָל הַעֲרָמָאָן. אַז צו ברודער שעפְּטָעָר פָּאָר זִיְהָרָע טִיכְטִיגָּע אַז גַּטְעָ אָרְבִּיטְטָסְפָּעָשִׂיל דֻּעָם
יאָהָר (בָּאָמְעָקִידִיג) אַז זיא האבען גִּמְאָכָט דֵּיא גַּאֲלָעָרִיעַ אַז אָוָס סִיטָּפִּין דָּעָם
שָׂוָהָל נִטְפִּין שְׂמָלָם עַל

חג המצות

פסח

דָּאָנְעָרְשְׁטָאָג

אַחֲרוֹן שְׁלָמָה

גָּאָנָּץ פְּסָח הָאָט אַחֲזָן נִידָּאוּנָּט מִיטָּאָקוּוּיָּעָרָךְ... אַז דָּעָר עַוְלָם גַּעֲוָעָן בָּאָגִיָּסְטָעָן
פִּין זִיּוֹן גַּשְׁמָאָקָעָן דָּאוֹיְנָעָן אַז אַזְוִי וּוֹיאָדָיא תְּלָמָּוד תּוֹרָה אַז גַּעֲוָעָן אַז אַשְׁלָעְבָּטִין צו שְׁטָאנְדָט אַז פִּינָּגָע
אַנְגִּילְעָגָנָהִיטִין מִצְוָן הָאָט גִּמְאָכָט אַשְׁטָאָרְקִין אָפִיהָל סִי צוֹמָעָר אַז סִי צוֹפְּרָוִהָן אַז מַעַן זָאַל מַנְדָּב
פָּאָר דָּעָר תָּתָּ, דָּעָר עַוְלָם הָאָט בָּאָגִיָּסְטָעָרָט אַז גַּרְיְפָעָן אַז עַס אַרְיִין גַּיְקָוּמָעָן דִּי סַמְמָעָ פִּין דִּי נְדָרִים
אַז, דָּאָלָעָר בְּ טְרִיהָוב הָאָט זָעוֹר בָּאָדָאָקָט דֻּעָם גַּעֲנָצָעָן עַוְלָם פָּאָר זִיְרָע וּטָעָ אַבְּעָרָגְבָּעָקִיט צוֹדָעָר תָּתָּ
אַז, 100.

שורה

אסרו חג שבועות

אמיטינג אין

דֵּיא שָׂוָהָל הָאָט גִּפְּאָסְט אַז עַס זָאַל הַיְּתִיגִין יְאָהָר גִּמְאָכָט וּוְעָרִין דַּעַם אַיְזָנָעָם טְוִיעָר צו אַינְזָעָר
סְעַמְעַטְרִי אַז אלְעָן נַוְיְתִינָג זָאַכְיָין וּוֹאָס עַס פָּאָדָעָרְט זִיךְ, אַז עַס אַז עַרְוּוּלָט גַּיּוֹאָרִין אַקְוּמִיטָע זִיךְ צו
בָּאָשְׁעָפְּטִינָג ■ אַז דֵּיא אלְעָן וּוְיכְטִיגָּע אָרְבִּיטְטָסְפָּעָשִׂיל סְעַמְיָטְרִי

נִפְּ. יִשְׂרָאֵל בָּרְ אַלְיָהּ
עַפְּשָׁטִיִּין כְּזָ תְּשִׁירִ תְּרֵפָה
October, 11, 1928,

א פארקעהרטע וועלט.

דער מלבי"ט איז געווען געגנון דעם מנהג, וואס
האט געהרטע אין אַסָּאָךְ קהילות, איז גווען
מען האט פארבי געטראגען, די תורה צום בימה
אויך ליענען, פלעגנון די מתפללים אויסטרזקען
די הענט, אנדרען מיט זי די ספר תורה. אַזְנֶזְדָּעָר
נאָך גישען די אַיגַעַנָּע שפֿיצָעָן-פֿינְגָעָר, אַיְנְמָאָל
אייז דער מלבי"ט געגומען אין אַשׂוֹהָל. און
באמעהט, ווי אלע טווען איזו, ... — דערוויל האט
ער אויך געהרטע, בײַס ליענען, ווי יעדער אייז
מנדב, נאָר לֵפְנִים, דְּרִי מָאָל אַזְוִי פְּיל ווי אַין
דער אַמְתֵּן, האט דער מלבי"ט געזאגט: —
— עפסעהט מיר איס, ב"י אַיְגָע אַיז עפָעָס
אַ פֿאַרְקֿעַהְרְטָע וּוּלְטָע: מען הוּשָׁט מיט די
הענט, און מען זאגט מיטן מויל. —

פּוֹרִים וּוּץ

פּוֹן ווּאנָעָן אַיז גַּעֲדוֹנוּגָעָן. אַז אַחֲשָׁרוֹש אַיז גַּעֲוֹוָעָי
אַטְיפְּשָׁה ווַיְלָה דִּי מָגִילָה דַעֲרַצְיִילָט, אַז אַחֲשָׁרוֹש
האט גַּעֲמָאָכָט אַסְעָדָה אַזְזִין גַּאֲרְטָעָן, אַז
דַעַר גַּאֲרְטָעָן אַיז גַּעֲוֹוָעָן גַּעֲפְּלָאַסְטָעָרָט מִיט
דִּימְעָנָטָן, פַּעֲדָלָמוֹטוֹעָר אַזְנָעָן טַיְעַדָּע שְׂטִינְגָעָר,
אייז דָּאָךְ אַפְּרָאָגָע: — ווי אַזְוִי האט אַחֲשָׁרוֹש,
ニיט מורהָא געהאט אַזְצְוִישָׁן אַזְוִי פְּיל גַּעַסְט
דאָרטָן, ווועט זיך נִיט גַּעַפְּינָעָן אַיְנָעָר אַקְלִיגָעָר,
וואָס ווועט אַרְוִיסְנָעָמָעָן אַשְׁטְוִין אַזְאִינְגְּלִיאָגָע
איין קַעַשְׁעַגָּעָה — אַיז דַעַר תִּרְזָע: —
"ווען אַנְאָר וּוְאַרְפְּטָו אַרְיִין אַשְׁטִיְין אַעֲנָגָר
קָאנָעָן אַיְס אַפְּילָו צָעָן גַּלְיָגָע נִיט אַרְוִיסְנָעָמָעָן
פּוֹן דַאֲרְטָעָן"....

תְּרֵצֶן

פַּרְעֹזִידָעָנֶט

קָאוֹשְׁזָאוֹן

1930.

גְּבָאיִ יְהוָאֵל
סְעִירַ גְּרִינְשְׁפָּאָז

1930.

תְּרֵצֶן

חַבְרָה קְדִישָׁא

אמיטיג איז גיהאלטן אין שוהיל אין דער סעקרעטער האט גליינט דעם פראטיקאל איז גוט ויהיסען גיווארין אפארשלאג אין גימאכט גיווארין איז קיין אפיסער איז ניט בארכטערן אין צו האלטן זיין אמט ווען ער ווינט אין דער סיטה. אין דיא אלע וואם ווילען זיין אפיסערס מיזען זיין דא אין פלאען, אלעס רעוורענד איז ערוואוועלט ב' יְהָרָאֵל כָּاهֵן צו באמערקיין איז דיא שוהיל האט גיהאלט צו פַּיְל אַמְּבָעָגְלִיכְיִיטִין פִּין דער תָּתְּ דִּיא יוֹニַטְּעָט תָּתְּ האט פָּאָרָנָאָכְלָעָסִיטִיְהָ דִּיא טַעַפְסָעָס פִּין אַינְזָעָרָע תָּתְּ דִּיא טַעַפְסָעָס אַיז ווּאַס אַיָּהָר גְּיוֹאָרִין מַעֲהָר אַיז גַּרְעָסָעָר. דִּיא שְׂוֹהֵל אַלְיָין האט אַמְּזָט צְוָאָהָלִין דִּיא אַינְטָעָרָעָס פָּאָר דֻּעָם מַאְרָגִיטָשׁ פִּין דער דער תָּתְּ אַיז אַסָּאָך אַנְדָּעָרָעָן עַקְסְּפָעָנְסָעָס. אלעס פָּאָר דער תָּתְּ ווּאַס עַס אַיז גַּעַוּעַן נוֹיְטִיג

עַס אַיז גַּפְרָאָוּעָט גְּיוֹאָרִין דִּיא סְעֻוְדָה אַיז שְׂוֹהֵל עַס אַיז אוּיך אַיְנְגָלָדִין גְּיוֹאָרִין אַסָּאָך גַּעַסְטָ מִיעָן האט אוּיך ניט פָּאָר גַּעַסְיָן צְוֹדָעָר מַאְנָעָן דִּיא פָּאָרָשְׁטָאָרְבִּינָעָם עַמְבָּעָרָס. דָּעָר עַולְמָה האט פִּין פָּאָפְרָאָכָט הָן אַיז רְחָנוּת הָן אַיז גְּשָׁמִוּת מִיטְפְּרִילִיכְעָה הָעַרְצָעָרָה האט מַעַן זִיךְגַּוְיִשְׁעָן אַז דִּי חַבְרָה קְדִישָׁא זְאַלְעָן ניט זִין בִּיאָע זְיַעַר אָפְרִילִיכְיָר אַיז אַלְיְסְטִיגְעָר צְעַרְמָאָנִי אַיז גַּוּעָלְהָחָנָכוֹה אלעַעַמְבָּעָרָס זִיְעָן גַּיְוָעָן אַיז אלְעַעַהָבָן פִּין פָּעָרָאָבָט

דָּעָר טַוְיעָר פִּין סְעַמִּיטִירָה דָּעָר אַפְּינִינְגָּפִין טַוְיעָר אַיז גַּעַוּעַן

זְוַנְתָּאָג בְּחַאֲלוֹל

AUGUST 21.

ב' סְילִינְג אַיז ב' קָאוֹשָׁאָוֹ אַיז ב' טְרוּהָוָב זִיְעָן גַּעַוּעַן אַיז דָּעָר קְוֹמִיטָעָט צְוָאָהָלִין דֻּעָם טַוְיעָר, דָּעָר טַוְיעָר אַיז גַּמְאָכָט גְּיוֹאָרִין, אַיז עַס אַוּוֹעַק גַּיְשְׁטָעָלָט אַיז בְּעַסְטִין אַרְדִּינִינְג, פִין אוּבָעָן אוּיפָדָעָם טַוְיעָר, זִיְעָן דָּא אלְעַע נַעַמְעָן פִין דִיא חַבְרָה קְדִישָׁא, אַיז אַזְוִי ווּאַס אַיז גַּפְאָסָט גְּיוֹאָרִין אוּמָעָן זָאַל צָוּוֹ מַאְרָמָעָל שְׁטִינְגָּעָר אַיז פָּרָאָנָט פִין טַוְיעָר כְּדִי יְעַדְעָרָעָר זָאַל האָבָעָן דִיא זְכִיָּה אַז זִיְעָן נַעַמְעָן זָאַל שְׁטִינְגָּה, פָּאָר שְׁטִינְגִּיט זִיךְ אַיז דִיא נַעַמְעָן זִיְעָן פָּאָר קְוִיפָּט גְּיוֹאָרִין פָּאָקְשָׁעָן, מִיטְ דֻּעָם גַּעַלְדָּה האט מַעַן אַב גִּצְוָהָלָט דִּיא סְעַמִּיטִירָה גְּלִיעָר אַיז גַּאנְצָעָן מִזְסָעָל זְלָאָטְנִיגָּאָוָה האט גַּשְׁעָנְקָט צְוּוִי הַיְנָדָעָת 200 דָּאַלְעָר פָּאָר דֻּעָם טַוְיעָר

עַס אַיז קְלָעְקָטָעָט גְּיוֹאָרִין 25 אַלְעָר 400

עַקְסְּפָעָנְסָעָס 55 300

א כשר' ער ספר

געיהומען אמאָל אַ מְחַבֵּר אָוֹן גַּעֲבָרָכֶט אַ סְפָּר צֹ
רְבִּי יִצְחָק אַלְחָנָן זְלַל. אָוֹן גַּעֲוָאַלְטָן אַ הסְּכָמָה אָוִיכְנַז
סְפָּר, גַּוְגַּט דָּעַר אָוֹן אַרְיַן אַיְן סְפָּר אָוֹן מַאֲכָט אָזְנוֹ
צָום מַתְבָּר; "יאָ אַיְרָסְפָּר אַיְזְכָּשֶׁדְרָי".
גַּוְגַּט דָּעַר מַתְבָּר פָּאַרְוָוָאנְדְּדָעַט אָוֹן פְּרָעָגָט:
וּוֹאָס הַיִּסְטָעָס אַיְזְכָּשֶׁדְרָי - אַיְרָסְמִינְטְּמִיסְטָמָאָגָט.
רְבִּי יִצְחָק - עַנְפָּעָרְטְּ רְבִּי יִצְחָק: "אַיְרָסְמִיסְטָעָס דָּאָגְדָּעָס דִּין,
אָז "נִיגְבָּהּ הַקְּרוּם שֶׁל מָחָה" אַיְבָּדָס הַיְּטָל (קְרוּם) פָּוּן
מָח אַיְזְגַּעַלְעַכְעַרְטָעָט. אַיְזְגַּעַלְעַכְעַרְטָעָט אַבָּעָר וּאַיְזְגַּעַלְעַכְעַרְטָעָט
- אַיְזְגַּעַלְעַכְעַרְטָעָט אַיְזְגַּעַלְעַכְעַרְטָעָט אַיְזְגַּעַלְעַכְעַרְטָעָט!

אָזְסְחָוָרָה אַיְזְנִיטָּא בְּיַיְהָם אַיְזְסְטָאָר

עָס אַיְזְשָׁוִין גַּעֲוָעָן נָהָעָנְטָעָס צֹו דִּי יִמְּסִים נָוָרָאִים אָוֹן
חִזְוִין קָה. הָאָט נָאָה נִיט וְעוֹהָאָט קִיְּזָן שְׂוָהָל וְוֹאָס צֹו דָאוּנוּנָעָן,
אַיְזְעָר אַוְמְגַעְגַּגְעָגָעָן אַפְּאַרְזָאַרְגָּטָעָר אָוֹן אַזְוִי גַּעֲהָעָנְדָיָג
אַיְזְסָאָס פָּאַרְטָרָאַכְטָעָרְהַיְט. הָאָט עָרְזָק אַפְּגַּעַשְׁטָעָלָט
בְּיַיְהָם אַפְּוַיְרָנִיטָּשָׁוָר סְטָאָר, - זְעָהָט דָעַר סְטָאָרְהִיפָּעָר,
אַז אַיְמִיצָעָר הָאָט זִיךְ אַפְּגַּעַשְׁטָעָלָט בְּיַיְהָם שָׁאוּוּינְדָאָן
אַז עָרְמִינְטָעָס, אַז עָרְזָק הָאָט דָא אַקְאַסְטָאַמְוָעָר, רְוָפְטָעָר
אַרְיַן דָעַמְמִין חִזְוִין אַיְזְסְטָאָר אָוֹן הַוִּבְטָה אַיְהָם אָזְנָעָן זִיךְ
סְחָוָרָה, - דָעַר חִזְוִין קְוָקָט אַלְזָן, אָזְנָעָן שָׁאַקְעָלָט. מִיטָּזָן קָאָפָּ:
- נִטְמָה דָאָס דָאַרְפָּא אַיְזָן. - זְאַגְּטָעָר אַיְזָן אַלְזָן, וְוֹאָס עָרְזָק
זְעָהָט דָאָרָט, - וְוֹאָס דָאַרְפָּט אַיְרָס אַלְזָן - הָאָט דָעַר
סְטָאָרְהִיפָּעָר גַּעֲפָרָנְגָט, - אָזְנָעָס עַמְוֹד צָום דָאוּנוּנָעָן!
הָאָט דָעַר חִזְוִין גַּעֲנָטְפָּעָרָט,

ע

גָּבְּאֵי הַעֲרָמָאָן

1931.

הַקָּדְשָׁתָא

פֶּזֶזְעָנָט

תִּפְאָרָת

טְרִיהָב

שנת חמישת אלפים ועשיש מאות ותשעים ואהת

אמיטיג איז שוהל מוצאי יומ פפוד דער פרטיגאל פין ראש השנה איז פין יהָב האט אן גידיטעט איז דאס מאהיל איז דיא שוהל ניט געווען איז גלענץידיגען צו שוטאנט וויל דער סעקריטער גראינשפאן האט פאר נאכלעסיגט דיא ביכער פין דער שוהל דער נאיער פרעוזידענט. ווועט מיזען זיון פאראנטפארטלייך איז דיא זאל זיון איז אטען אורדער דער פרעוזידענט טרייהב פראמיסט איז דיא ביכער וועלין זיון איז בעסטין ארדינינג

עס איז בארכטטעט גיווארין איז דער גוווענעד פרעוזידענט ב סילינג איז

איז האספיטאל אקומייטען איז באלאט ערוואעלט צו גיינ מבקר חולה זיון דער יומ טוב וואס עס איז גפראוועט גיווארין איז שוהל חנוכה איז געווען זעהר פרاكتפול דער גאנצער עולם האט זיך פין אמויזערט איז האט ניט גפעהילט קיין ביסעל משקה הער גאנצער עולס איז גיווען בריזערליך גישטימט איז עס האט זיך אפנישט מיט הרגואה זאָרָאַשׁ חֹדֶשׁ נִיסְן MARCH 29.

עס איז גיפאסט גיווארין איז מען באדאנקען ב' מאלאאוייטש פאר זיון מהנה צו דער שוהל

עס איז אוין גיקומען צו דער שוהל אלעטער פין ב' מאלהאַחטש, דער לעטער ליינט זיך, איזו וויא איז איהרע ב' מאלאאוייטש פאהער אוועק צו מיינע קינדר קיין נועויאהרק. וויל דיא אומשטענדין האבען מיר גיבראכט דער צי, שעוג איז אוועג מײַן מזרח סיט. 3. א' צו דער שוהל אָגָּרָן קִימָת. דיא שוהל האט אן גינמען דיא מתנה. דיא שוהל האט גמאכט אַפִּינְעָם באַנְקָעָט אַנְעָן האט עס פרעוזנטיערט מיט אשינעם פרעוזענט מיט דעם נאמען פין דער שוהל, זיון געגענינע מיט דיא מעמבערס איז געווען פיל מיט פרײַד, אבער אויס גמיישט מיט גוועין, דיא גאנצע שוהל האט מיט גיפילט זיון הארץ, איז ער איז אוועק גיפורען בשילום

אַיִשׁ יִשְׂרָאֵל שְׁעֹמֶךְ בְּצְרָבִי צְבָבָר בְּאַמּוֹנוֹ
נִפְטָר טַלְהֹדֶשׁ אִיר שָׁנָת תְּרִצְׁיָאָא'

צְבִי הִירְשׁ בָּרְ יִצְחָק סִילִינְג 1931, APRIL 26.

ברודער סילינג א גיטראיער מעמבער צו
דער שוהל, איז אגיטראיער אפיסער פין דער
סעמיטורי איז נאער אקארצע קראנג'יט גישטאָן
איז אבער גיגעבינער צו קְוַלִּישָׁהָעַ עֲנִינוּסִים

ער גען שוין איבן ניט ערגער מאכען

אַ מתרבר איז געקומען צו אַ באויסטען רב מיט צוּוֹי ספֿרִים אוּף אָמָל אָוּן פֿאַתְּלָאנְגְטּ פֿאַר זֶיְהּ הסְכָמוֹתּ. אַיְן סְפֿר אַזְגָּעוּן אַ פֿירְוּשׁ אוּף אַיְובּ, אָוּן דָעֵר צְוּוֹיְטָעֵר — אוּף מְשֻׁלִּי, הָאָטּ דָעֵר רב אַבְּעַרְגַּעַקְוָתּ דִי סְפֿרִים, אָוּן הָאָטּ אַנְגָּעָשְׂרִיבָעּ אַ הסְכָמָה אַיְיךְ אַיְובּ, אַבְּעֵר הָאָטּ זִיְהּ אַנְטְּזָאָגָטּ צוּ גַעֲבעָן זִיְן הָסְכָמָה אוּף מְשֻׁלִּי. —

פרעגט דָעֵר מתרבר : סְטִיטְישׁ, פֿאַר וּוּאַס עַפְעָס אוּף אַיְובּ יָאָ, אָוּן אוּף מְשֻׁלִּי נִיט ? עַנְפָעָרְטּ דָעֵר רב מיט אַ שְׁמַיִּיכְעֵל : פֿאַרְשְׁטָעָהָטּ אַיהֲרּ מִיגּ. לְבָעֵר אַידּ, אַיְובּ הָאָטּ גַעַהָאָטּ אַזְוּיּ פֿיעַל צְרוֹתּ. וּוּעַט נַאֲךְ אַ צְדָהּ שְׂוִין נִיט אַוִיסְמָאָכָעּן. מְשֻׁלִּי קְוָמְטּ אַבְּעֵר פּוֹן שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ, וּוּלְכָעֵר הָאָטּ גַעַהָאָטּ אַ גְּלִילִיּ אָוּן צְוּפְרִידְעָן לְעַבְעָן. פֿאַר וּוּאַס זָאַלְטּ אַיהֲרּ זִיְן לְעַבְעָן פֿאַרְחוֹשְׁן. ? .

וְאַס תְּהָלִים קָעֵן אַוִיפְטָאָן

אוּן אַמְעַרְיקָאַנְעָר אַיְדִישׁ וּוּיְבָעֵל אַזְגָּעָנָגָעָן צְוִים מִיטּ אָן "עַרְשְׁטָלִינְגּ", הָאָטּ זִי גַעַהָאָטּ שְׁרַעְקְלִיכְעּ שְׁמַעְרְצָעּ, אַבְּעֵר הָיְןּ הַיְנָדָא אַזְגָּעָמָעּן, אַיהֲרּ מַאֲמָעּ אַ הַיְמִישָׁעּ אַידָעָן, אַזְגָּרְנוּן אַרְוָמָגְעָה אַנְגָּעָן נְעָרוּוֹעּ אַבְּעָרְן צִימָעָרּ אוּן אַיְנָס פֿאַרְצְוּיְפֿלְוָגּ. גַעַהָיְסָעּן אַיהֲרּ אַמְעַרְיקָאַנְעָר גַעְוִירְעָנָם אַיְדָעָם עַר זָאַל צְוּ וְהָנִ צְוּמָשׁוֹהָל אָוּן → בָאַשְׁטָעַלְעָן בְּיִם שְׁמָשׁ עַטְלִיכְעּ אַיְדָעָן צְוּ זָאָגָעּ תְּהָלִים, דָעֵר אַיְדָעָם הָאָטּ אַיהֲרּ אַעְפָאַלְגָטּ, אַזְ אַ וּוּילָעּ אַרְוּם, וּוּעַן דִי אַיְדָעָן הַאַבְעָן שְׂוִין מִיטּ גַרְוִיס כּוֹנָה אַעְזָאָגָטּ תְּהָלִים. אַזְעַר צְוּרְיַהְגַעְקָוְמָעּן אַהֲיִם. וּוּנְאַר עַר אַזְגָּגָעָמָעּן. — הָאָטּ אַנְגָּעָפָאָגָעּן מִיטּ מְזָלּ, צְוּ קְוָמָעּן אַהיְנָדּ, אַבְּעֵר אָוּן אַ פֿאַר מִינְגְּוּטָעּן אַרְוּם הָאָטּ אַנְגָּעָפָאָגָעּן צְוּ קְוָמָעּן נַאֲךְ אַהיְנָדּ. — דָאַס הָאָטּ שְׂוִין דָעָם יְוָגָעּן מְאָן אַוִיפְגָעָרְעָגּ, אָוּן אַ דָעְצָאַרְעַנְטָעּר אַזְעַר אַוּוּקְגַעְלָאָפָעּן צְוּ דִי אַיְדָעָן אַיְנָשׁוֹהָל אָוּן אַוִיסְגָעָשְׂרִיעָן : " פֿאַר פֿאַד סְיִיךְ, סְטָאָפּ יוֹה טִילְסְ ? ! (אָסּ גַאְטָעָס וּוּלְעָן : שְׁטָעַלְטּ אַפְ אַיְעַר תְּהָלִים זָאָגָעּן) ! ..

1931

וְוִיסֶּפֶרְעַזְיָעַנְטָ

גָּדְלָה וְעַמְּדָה וְעַמְּדָה וְעַמְּדָה וְעַמְּדָה

פֶּעָזִידְעַנְתָּ

מְרַצֵּי פָּרִיּוֹת

הַרְצָא

אמיטיניג איז אב גיהאלטין גיווארין אין שעלה טו חודש סיון (יז מאה) דער מיטיניג איז געועז זעהר אטרויריגער אלעס פלייצליגין צו פאל וואס עס האט זיך גיטראפין מיט אינזערין גיטראען ב' סילינג עס איז אוועק גיריסין גיווארין פין אינזער קאנגריגישאן אין א גיטריינער מיט ארבײיטער פין אינזערע שעלה דער מיטיניג האט אב גיאבעין דעם גראמעטן רעספערקעט צו דעם פערעתארבעגען צבי הירשׂ

1931.

תְּלִטְבָּה

JUNE

אָמִיטִינְג אַיּוֹרְהֶל כֶּטֶן לְחֹדֶש סֵיוֹן 14. JUNE 1931 תְּלָטָן

דער פראטייאל איז פאער גילזען גיוארין איז אונ גינמען גיוארין, אפראגע וועגן דיאת, דער סעריטער האט איבער גיגעבן דעם פרעיזידענט די נאטיס פין די טעקסעס פין סייטי האל אויב מען וועט ניט סטלין די טעקסעס פין דער תָּתָּ ווערט דער בנין פאר קויפט אויף שעריד אויף סייל. דער פרעיזידענט מיט א קומיטע זענען ניגאנען צו דער ליידער האבן זיא אינץ גאר וויניג וואס גיהאלפין מיר פין אינער זייט האבן מיר גיטהן וויפעל מיר האבען גיקענט, באמערקעידיג אודיג גאנצע שולד פין די טעקסעס איז געווין זיער פאהל אדזשענעראל מיטינג איז אב גיהאלטין גיוארין איז שוול תפארת ירושלים כ' ראש חדש תמוז קייזר

אויך איז פאעד גילעיזן גיווארין אטראריגער
כליכליגג אים ערווארטעט, שבת איז שוהל, אין זונטאג גישטאָרבין
דעך פרעוזידענט האט און נידיתעט די אללע נויטיגע זאכען וואס ער, מיט די הילך פֿין זיינע אַפִּיסעס
האגין באשאָפִין אין דער שוהל ביז יעצעט, אין עס איז גימאָכט גיוואראין אַפְּאַרְשְׁלָאָג אין גישטיעט ביאָ
דער גאנצער מעזשֶׁרֶיטי או יעדערער מעבער מײַז אַס באָדִינָג גוֹט זיינע שולדיַן ביז די יומְטוֹ אין אויב
ניט, וועט דער מעבער ניט זיינע באָרִיכְטִיג צו קיין שים בעניפִיט פֿין דער שוהל, **די הײַנִי סעמִירְטִי** אין בֵּיקוֹ חולְם

אין אויך איז ניפאסט גיוארין אז מען זאל דינגען אַחַזְעָן אויך רָאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם כְּפֹור אֵין סֻכּוֹת

**נפטר יג' לחודש אלול שנת תרצא
איש שם יישר שהלה לעומו**

יעקב יצחק אל ב' מנוח מאן

JUNE 28, 1931. ט' אב, תרצ'א

נֶפֶת איש תפס וישראל שהלך לצעולמן

ישראל נחום בּוֹבּוֹצִיּוֹן זִילְבָּעַרְשָׁטֶט

פָּרָסְמֵן תְּרִיצָה DECEMBER, 5. 1930

פָּתָן צְבָה

א סימן אוֹף א גַּבֵּר

בי' ר' זייזעלען, דער רב פון ווארשא, אין הרוי איז
איינמאל געווען איז אסיפה וועגען אַשְׁטָאַטִישָׁען
ענין, נס איז אבער געווען שוווער צו קומען צו אַ
טאלק, וויל דיבעל-בתים זייןען דאס רוב געווען
גביריים, און יעדער אינער האט געוואלט אויספיה
רען, ווי איהס האט זיך פארויאלט, דער רב איז
געווען אויפגעראט אוֹף יעדענס עקשנית, איינמייטען
קומט ארין דער שםש, און זאגט דעם רב,
אוֹ אַ אידענע האט זיך אַינְגַּשְׁפָּאַרְט, זי וויל דוקא
זעהן דעם רב אלין, און נישט דעם ביה-דין,
דער, איז אַ ווילע ארויס ענטפערען דער אידענע
ווען דער רב איז צוריקגעומען, זייןען אייניגע בעל-
בתים געווען גייגעריא און געוואלט וויסען, וואס איזוינס
האט דיבעל אידענע געהאט נויטיג צום רב אלין,—
— אט אַ אידענע — זאגט ר' זייזעלע —
אייהר זהאט זיך גע'חולמֶט, אוֹ אַירְר זורה איז
מושזגע געווארען, — און ווי האט איר
רב, פותר חולט געווען. ? — האבען עטלייכע
בעל-בתים געפרעגט. איך האב איהר געזאגט
אוֹ דאס איז אַסְּמָן. ער וועט זיין אגרויסער
גביר, — האט ר' זייזעל גענטפערט: ...

א איד קאן ניט זיין אהן דאגות

אייזיך מאיר אַזְּזַלְעַד ד'יך, פון לאדייש, האט
אמאל געדזאגט: " אַ אַיד קאן קיינמאל ניט זיין
אהן דאגות — זארגט ער ניט פאר זיך. זארגט ער
פאר אנדרע ! אט נעמת אפיקלו ב'ים "סדר".
דאכט זיך. וואס קאן זיין בעסער: ער — אַ מלך,
דאס וויב — אַ מלכה, דיבעלן — פרינצען.
און פרינצעסינס, אין וואס פעהלאט דעם אידען נאך ?
נעמת ער צום סוף זאגען "שיר השירים און —
אט האסטו דיר אַ ניע דאגה:
"מה נעשה לאחותנו ?"
וואס טוט מען מיט אינער שוועסטער ? ...

1932.

פרעוזידענט ו שופטער

תר צב

שנת
חמשת אלפים ושמ מאות
ותשעים ושתים ל'ב'ע'

אמיטינג איז אב גיהאלטין גיווארין מוצאי יומ כפור אין שוהל עס איז פאער גיקומען עלעקסינס אויף אפיסערס ב' שעפטער איז ערועלט גיווארין פאר פרעוזידענט. דער נאייר פרעוזידענט ב' שעפטער מיט דער גאנצער מעוזשאריטי האבען באדאוקט דעם געוועזינען פרעוזידענט ב' טרייהוב פאר זינע גוטע אין טיכטיגע אובייט פאר דעם יאהר תרכזא 1932. אליע ברונברג האבען פין פאבראכט ברודערליך אין גיונישען איינער דעם צויזיטין אשנה טובעה

אמיטינג זונטאג עשרה בטבת

אבריכט פין חנוכה דער חנוכה בעסט איז געווען זעהר אצפרידענער מיט אליע בעמגלאיכקייטין

אמיטינג אין שוהל

JANUARY 3. 1932. כ"ד בטבת תרכז'

עס איז ניפאסט גיווארין אליע אפיסערס. פין פרעוזידענט ב' דעם שם, מיזען אימבאדייג ווינען דא אין פלאען. אין אזי וויא ב' ישראל קאהן אליע רעדערענט ווינט איסעער דעם פאלאץ איז ניפאסט גיווארין או מען זאל מאכען עלעלקשינס אויך רעדערענט, ב' יהואל הערמאן איז עלעקטעט גיווארין אליע רעדערענט פאר דעם יאהר 1932. אמיטינג אין שוהל

ב' פאמאיצקי האט גמאכט אין א פיהל צו דעם

מייטינג איז ב' קאהן זאל וווערין קיריג רעדערענט. וויל ער איז ניט אין גיזונטען צו שטאנד זאל מען עס קיריג געבען זיין אמט, ב' הערמאן האט זיך צירק גיזונגען פין רעדערענסטווע, אין ב' ישראל גאהן איז גיווארין קיריג רעדערענט פאר יאהר 1932. דית', אין זעהר איז אשלאכטע לאגען וויל זיא שטיט איז שעריך אויה סיל, דיא אליע קומיטען וואס זענען גיגאנען פין דער שוהל, צו דער יונייטעט תה. ווועגען דעם טראבל פין דיא טעכסען, האט גער ניט גיהאלפין דיא שוהל האט ניט גיהאט קיין אנדרעה ברירה, אין געבן 100, דאלער אין סייטי האל איז מען זאל אוף נעמען פין שעריך אויך סיל. אין מען האט אוף גינימען דעם שעריך אויך סיל

נפטר ר' אפההם

איש חושב שעוסקי בתורה תמיד
שהלה בדרכי ד' כל יומו

אברהם משה ב' יהודה לְבָבּ סעלסקי
נפטר יב' אדר שני זונטאג ב' פג'ז'

MARCH, 20, 1932, שנת תרכז'

ת נצבה

אנזוהש משה

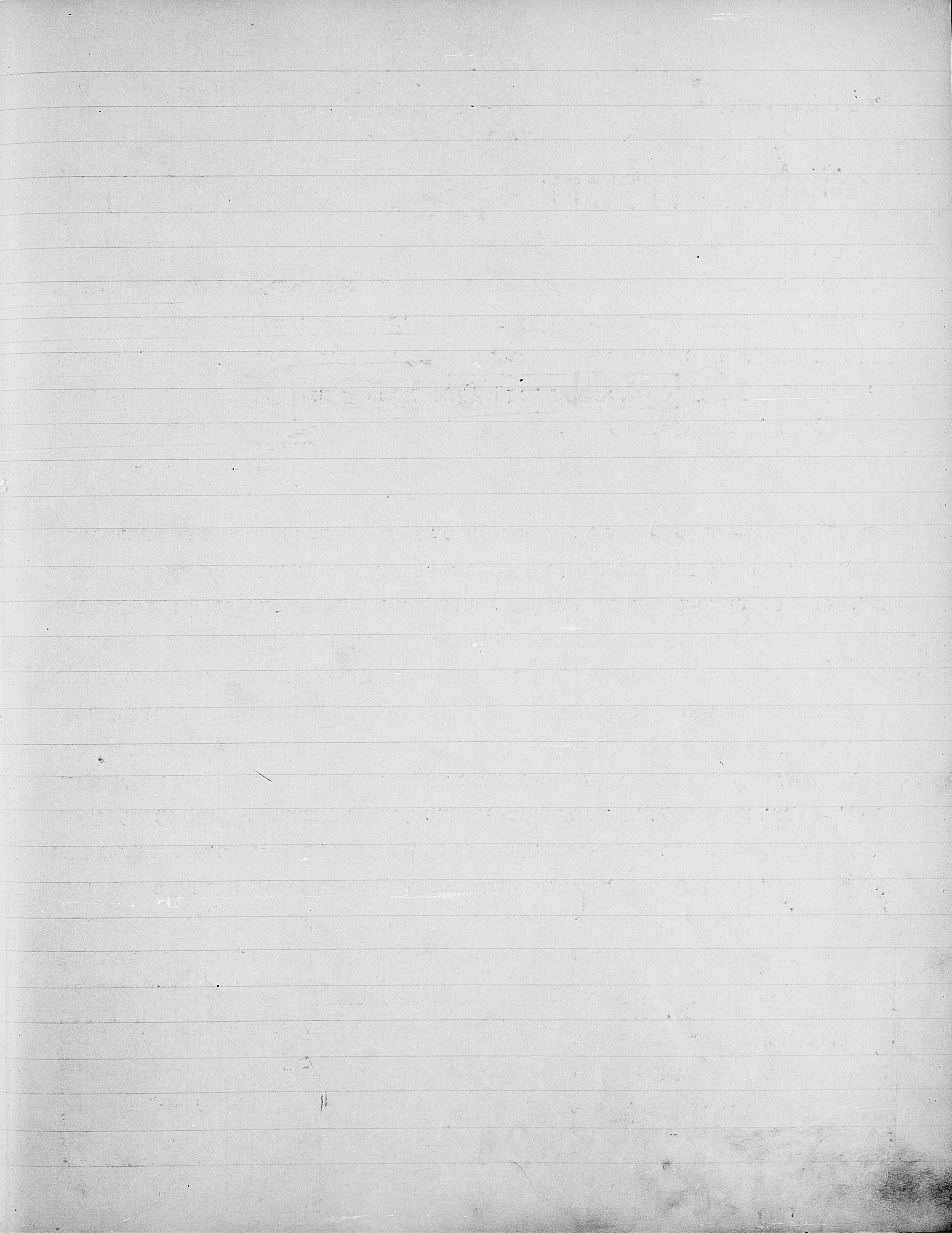

ת.ג.צ.ב.ה

APRIL 6, 1932

איש תם וישראל שוהל
לעולמו שאול אהרון הלי
חלפין, אַרְחֵן-נִסְן שנות תרכז'

קאנגריניגע אַז

גֶּבֶאָיְלָאוּוֹיטַשׁ

טְרֵעוֹשָׁעָהָר מִבְּרָאנְצָה

יְרוּשָׁלַיִם

1932,

תְּפָאָהָהָתְ

הַדְּצָבָה

פְּרִיעָנָטְ שֻׁעֲפָטָעָר

סְעִירִיטָעָרָאַנְסָאָהָוָה

אַמִּיטִינְג אַז שְׂוָהָל

דער פרעוזידענט באַריכטעט אַז דער תָּת' אַז גַּיוּעַן, אַפְּאַיְעָר, אַז אַזְוִי וְאַז דער בְּנִיּוֹן אַז גַּיוּעַן אַנְטְּשָׁוּרָעָט הָאַט דִּיא
שְׂוָהָל אַיְקוֹרָעָן אַטְשָׁעָק פִּין אַנְטְּשָׁוּרָעָנָס ^{הַיּוֹם}, 26, הַיְנָדוּתְדָּאַלְעָר דִּיא מִיטִינְג הָאַט גַּפְאָסְט אַז צָוָם עַרְשָׁטִין זָאַל מַעַן אַרְוֹפ
נַעֲמָעָן צָוָם וּוּנִיגְסְּטִין פִּין דָעַם אַנְטְּשָׁוּרָעָנָס 1000, דָאַלְעָר אַז אַז צְהָלָעָן אוֹף דָעַם מַאֲרָגִיטָע פִּין דָעַר שְׂוָהָל, אַז צָוָם
פִּיקְסָעָן אַבְּיְסָעָל דָעַם בְּנִיּוֹן, אַבְּעָר לִיְדָעָר דָעַר פרעוזידענט הָאַט גַּיטָּהָן דָאַס וְאַס עַר הָאַט גַּיוּוֹאַלְט, עַס הָאַט
נִיט גַּיהְאַלְפִּין קִין פְּרָאַטְעָסְט מִיטִינְג, נִיט פְּרָעַדְיִיגְטָט בִּיאַקִּין אַפְּיְסָעָר אַז עָר אַז גַּגְאָנָעָן מִיט זִינָעָן אַמְּגַיּוֹנִישָׁטָע אַרְבִּיט
אַז עַס הָאַט אַנְגִּיפָּאָנָגָן צָו וּוּרְעִין אַמְּחָלוֹה אַז דָעַר שְׂוָהָל, אַז דִּיזְעָר מַחְלוֹקָה בְּרָנָעָט וּוּאַפְּאַיְעָר רְלָ'

הַתְּמִזְמָרָה תְּרָצָב 1932, יַעֲלָה 10.
אמִיטִינְג

עַס אַז אַרְיָס גַּידְעָט גַּיוּאָרִין צָו מַעַן זָאַל פִּיכְסָעָן דִּיא נוּטִיגָּע זָאַכְעָן אַז בִּיםְמַעַנְטָפָן פִּין דָעַר שְׂוָהָל, אַז עַס
אַז גַּפְאָסְט אַז מַעַן זָאַל יַאֲפִיכְסָעָן דִּיא (לְאַוּוֹאַטָּאָרִיס) אַבְּעָר נִיט מִיט קִין גַּרוּסָע עַקְסְפָעָנָסָעָס, אַז מַעַן
הָאַט אַפְּוִינְטָעָט אַז בָּ, הַעֲרָמָאָן זָאַל צָו זָאַמְעָן מִיט דָעַם פְּרָעַזְיִדְעָנָט אַכְטִוְג גַּעֲבִין אוֹף. דִּיא אַרְבִּיט פִּין בִּיםְמַעְנָט
אַבְּעָר לִיְדָעָר הָאַט הַעֲרָמָאָן נִיט גַּיהְעָנָט צָו שְׁטִימָעָן מִיט שֻׁעְפְּטָעָרָס גַּאנְג, אַז הַעֲרָמָאָן הָאַט זִיךְר אַנְטְּזָאָגָט
פִּין דָעַר גַּוְמִיטָעָ, אַז שֻׁעְפְּטָעָר דָעַר פְּרָעַזְיִדְעָנָט אַז אלְיַיְן אַנְגִּיגָאָנָעָן מִיט דָעַר אַרְבִּיט. נִיט פְּרָעַזְיִדְגָּ בִּיאַקִּין מַעֲמָכָעָר
אַדְעָר בִּיאַדְיָא אַפְּיְסָעָר פִּין דָעַר שְׂוָהָל, אַז דִּיא גַּאנְצָע אַרְבִּיט אַז אַבְּגַתְהָן גַּיוּאָרִין, מִיט גַּרוּסָע פָּאָר לְוָסָט פָּאָר דָעַר שְׂוָהָל
אַמִּיטִינְג אַז אַבְּגַתְהָן אַז שְׂוָהָל אַז עַס אַז ^{לְחָרָה אַבְּתָרְצָב}

1932 AUGUST, 30

אַרְיָס גַּרְעָט גַּיוּלָעָן נָאָר אַמְּאָהָל דִּיא זַעֲלָבָע פְּרָאָגָע

וּוּן אַמְּעָבָעָר וּוּעָט נִיט גַּות מַאֲכָעָן זִינָעָן שְׁוֹלְדָעָן דָעַם יַאֲהָר ^{הַרְצָב} 32/1932 וּוּעָט דָעַר מַעֲמָבָעָר נִיט זִין בָּאַרְיכְּטָה צָוְקִינְשִׁים

אַיְשׁוֹתָם נִפְטָר
אַנְשָׁיְלָבְּ צְבִי הַבָּהָן
רָאַזְעַפְּלִיךְ
לְחָרָה אַיְרָשָׁתְ תְּרָצָב
תְּגָנְצָבָה
MAY, 12.

סָהָדָה גַּעַלְתָּ וְאַסְתָּהָסָה אַז אַיְזָרִין גַּקְוָעָן אַז שְׂוָהָל
אַז ^{23/2}

וּוּעָט שֻׁעְפְּטָעָר אַז גַּיוּאָרִין פְּרָעַזְיִדְעָנָט אַז גַּיוּעָן
בְּאַלְאָנָס אַז דָעַר טְרָעָזְשִׁירָעָן, אַלְעָס בְּאַצְוָלָט

^{הַיּוֹם} 2600 ^{וְאַלְעָיָה} 2600 ^{סְעִירִיטָעָרָאַנְסָאָהָוָה} ^{פְּרִיעָנָטְ שֻׁעְפָּטָעָר}
אַיְנָאָמָע פִּין אַגְּאָנָץ יַאֲהָר מִיט דָעַר קַעַדָּה פִּין עַיְהָפָּה

סָהָדָה 37 1100 סָהָדָה 37 20 4/58 4

אַיְשׁוֹתָם וִישְׁרָהָלָה
לְעוֹלָמָו. אַלְכְּסְנֶדְרִ זִיסְקִינְד בָּרְ

יִשְׂרָאֵל יְהָרָה וּוּיטְעַנְבָּעָרָג
נְפָרָג רָחָה חַמְזָוָתְרָצָב

17. JULY 1932.

תְּנִצְבָּה

בעריל. — הײַנט איז דאך יאָהָר צִיט
נאָך דִין מאָמען, פֿאָרוּאָס גַּעַסְטָו
וַיְט אַין שׂוֹהֵל זָאוּן קְדִישׁ?
'צַחַק, — אַיךְ הָאָב נַיְט גַּעַהָאָט? קְיַין
מַאָמָעָן, בֻּעָרֵיל. — וּוֹאָס אַיזְדָּאָס
פֿאָר אַרְיַיד? אַיךְ פַּעֲרַשְׁטוּרָה דִין
וַיְט אַינְגָאנְצָעָן. 'צַחַק, — גַּעֲוֹוִיס
הָאָב אַיךְ וַיְט הַיִּין מַאָמָעָן?.....
מיַין מַאָמָעָה אָט — מִיר גַּעַהָאָט

פָּרְעֹזֵידָעַנְסָט לְשָׁבְּיִוָּן דוֹבָן

1933.

אמיטינג איז גיהאלטין גיווארין איז שוהל (י' השון 3/NOVEN) דער טשערמאן האט אויף גיפאדערט דייא אדיטט
הומיטע, איז זיא צאלען אב געבען אבריכט וועגין דייא פיננסען, פין יאהר. **תרצ'ב'**. אבער לויידער איז דער
בארכט פין הומיטע ניט גיווען גיאיניגט (א ניט אציכירדענגייטעלטער) איז עס האט זיך גימאכט
א מחלוקת ביטוין עטליכינע פערזאנען, וויא אלען איז בעויסט,
טואפמלו איז גיפראוועט גיווארין אגרויסארטירגע **סעודה**
דייא סעודה איז גיווען איז האל אויף מעהן סטריט אלע זענען גיווען באג'יסטערט פין איז שיינע צערמאני דאס וועט זיין.

הנופת פיזיון

דער יומ טוב פין הנופה איז פאער

בְּלֹסֶט ג'יקומען מיט אלע אינצולהאטין וואס באלאגט צו אינזערען יארעס פעסט וויא אינזער שוהל אשיכטנע האט זיך אוניגפאנגען אין חנוכה ב' י' כאהן האט ניגעבן אין איבערבליג פין אינזער פארגאנגען הייט פין דער שוהל, ב' טרו האט אויך גיהאלטין זעהר וואנדערבראָר רעדע. אין ערד האט אויך ניט פארגעסן צו דער מאנען דעם טראָריגען צו פואס האט פאסירט דעם יאהר. מיט פיער ৷ מעמבערט חבַל על דאָבדין ולא מטעפה היזן, תנ'צ'פה'

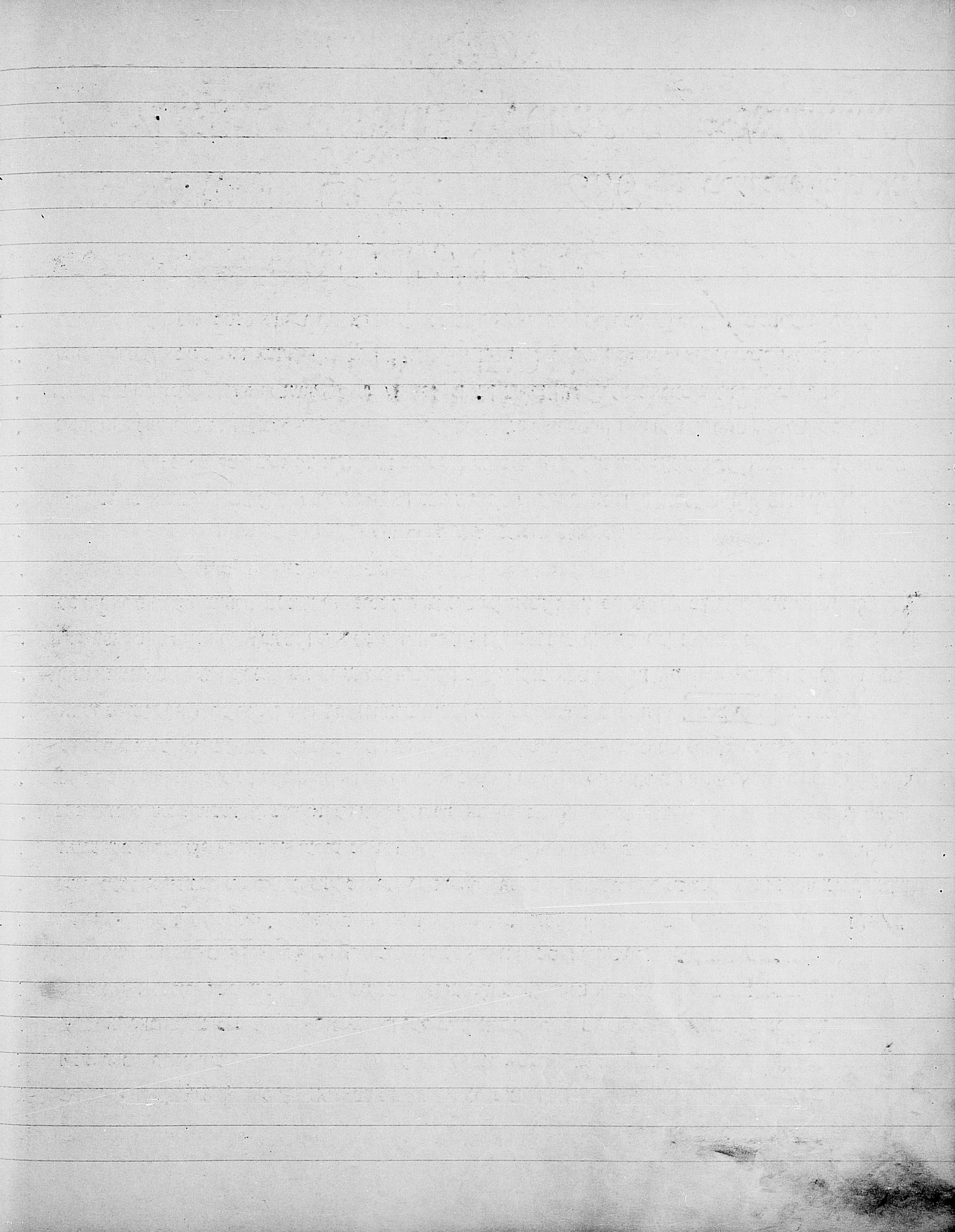
מען האט אויך ניט פאר געס אין איז דער וויל זענען מיר גאט זיין דענק לעבידיגע מענטשין ביאא גידעקטע גיסירוירטע טישען
האט דער עולם פײַן פאבראקט ברידערלעך לשג'ה הבא פרפֿשְׁלִיךְ ס'כ' אבעטשטע. 20 AUGUST
מ' טריהוב האט אב ניגעבען אָבָּרִיכְתָּו וועגען דער תלמוד תורה. איז עס איז מעגלייך איז קען פארקוייפט ווערין, ער האט
פארגוליגט דיא ספעציעלע קאנדייציעס פײַן דעם קויפער, אין ער האט ניבעטין די קאנגריניגשאן צו פערהאנדלין
וועגן דעם אָקוּמִיטָע אָיז גָּלִיָּה עֲרוּוּנָלֶט גַּיוֹאָרִין צו פערהאנדלין. די קומטע באשטייט פײַן די פערזאנען. מ' וויסמאן
הרעצשמאן. הערמאן זעלטצער, לוייפערמאן. ליטוואק. זאדאנאוונסקי. קאָפִילָאוּוִיטָשׁ. מ' בראנץ. שטיין, טריהוב.
אמיטינג יְכָלֵל ער איז ניפאסט גַּיוֹאָרִין איז מען זאל גאר ניט פערהאנדלין וועגן פאר קויפען די תָּתָּ

איש וישראל הוילג' בדרכיו ד' תמים

דער גבאָהאט צום מיטינָג אַריין גִּפְרָאַכְט אַרְעַזְיָגְנִישָׁאוֹן פֵּין זִין אַמְּטָדָע

ג' אלול תרצג' SEPTEMBER 4, 1933.

פָּאָר דַּעַם גָּנוֹצִיּוֹ סִיכְסִיךְ וּוֹאָס עֲרֵה אַט גִּימָאלֶט. פָּאָר דַּעַר מָזְשָׁאָרִיטָע

1934

הרצד ציון סעריטען נבי אלי, גערליכ, וויסמאן פרעוזידענט דעניבערוג

אדזשענעראל מיטיניג איז אב גיהאלטן גיווארין אין שוהל עם זענען פארגעלומען לאנגע דעבאטעס צוישען דיא מעמבערס צו מען זאל פאר קוייפען ד' הָתָ'

אבער נאך לאנגע רעדעם וואס זענען אב גיהאלטן גיווארין פין פערשידענע מעמבערס, פין דער קאנוריג'ישן האט ב' ניבאך זיך אינטער גינומען, מיט אקומייטע וואס ער עַרְוּעַלְעָהן צו אובייטן פאר דער תָּתָ' אין אויך צו פאר היטען דעם מארגעטש פין דיא 3000 דאלער פין דער שוהל, מען האט עם גיגען דיא פול פאער אין אלע זענען אווען פירז אמיטיניג דער פרעוזידענט האט אויך גינומען November 22.

חנוכה פעסט סעלעברעיטעט מען שיין. 22. יאדור כב' חשוון דיא פראגן פין חנוכה פעסט איזו וויא דעם דין רוהיג, אין אויב unus זאל חוש זיין איזו וויא unus איז גיעגעזען דיא לנטטע צייט. דאן איז בעסער איז מען זאל גאר ניט מאכין וויל unus האט זיך גיפנונג איזעליכע מענשין ביבחונת אדם אין האבן אישטערט אינזערע שמחה דער יומ טוב פין חנוכה איז גיעגען דער שענסטער חנוכה וויל unus האט גיהערשט אצופריידענהייט ביטוין אלע מעמבערס, אין אויך ספנשייל פאר דיא קינדר איז פאר זיא צו גיגריט גיווארין באזינדערע פרעושמען אמיטיניג (January 21) האט אב גיהאלטן גיווארין פין ב' טרייהוב איז דיא ערוואלהרטע הת' קומייטט האט גיהאלט איז גאנפערנץ מיט דער קומייטט וואס ב' ניבאך האט ארגאניזט. מיט דעם צוועק צו אפטהיילען דיא הת' פין דער שוהל, אין ב' ניבאך האט נימاكت איז אפפער פין 1500 דאלער. אין באצלען אלע אויסשטעהנדע טעקסס, דיא שוהל אט מיט אצופריידענהייט איז גינומען דעם אפער, מיט דעם בעדיניג איז דיא קומייטט פין דער ארגאניזאציע וואס נעט איפער דיא הת' זאלען זיין פערסאנאל, פעראנטווארטראַך פאר אלעס. אין געס וווען אלע גיעצלאַכע דעקמענטען וועלין גימאכט ווערען. אין נאכעהר ניט אויסגיהאלטען ווערדן אמיטיניג איז אב גיהאלטן גיווארין February 4. יט' ר' שבט 1934 הרצד אין שוהל. אין unus איז גיפאסט איזו איז גיבאך האט דאנערשטאג דעם 22. Februar 1934 איז מען שעגן איז גירעדשעטען לעטער ב' ניבאך. דער רעדער רייטעט איז אויב זביז דאנערשטאג דעם 22. וועלין דיא טעפסען ואפער האט ניראמיסט ניט זיין באצלחת אין סטעה האל פאר דער תָּתָ' בילדיניג, ווועט דיא שוהל געמען צוֹוּי הינדערט 200. דאלער פין דיא הת' געלט וואס איז קילעקטעט גיווארין ר' יוכ איז באצואlein דיא טעפסען

איש וישראל להלך לעולמו
אוריה ליב' יעקב שמואל
אלישע נסיה
ז' ב' ר' אדר הרצד
תנצבה February 17 1934

Februar 4. יט' ר' שבט
1934 הרצד

מעמבערס וואס זענען שילדיג איז זירע צוליכצער צו דער שוהל March 18
ההה Achon אויף פסח, אין מען האט גיפאסט צו געמען אחון
אויך צו שיקען באלאט נאער פסח אירעוזיסטער לעטערס צו יוניגע
מעמבערס וואס זענען שילדיג איז זירע צוליכצער צו דער שוהל

צבי הירש בר' אנשיל הכהן ראנפעלד
א מעמבער פיז דער שוהל תפארת ירושלים
האט גישענקט א ספר תורה א קרא קימת צו דער שוהל
אנדענהיינט פין מײַן גיטראיען פערשטארביבינעם זאהן
משה איז אויז א אנדענקיינט פין מײַן פערשטארביבינעם
שווואגער בעריל כאהן זאהן ר' ראש חדש תמלוז

תלטָּזֶל 1934. 4. יולי

ר' וואס פאר א סדרה עס גערת
ר' איזיל טלאני מעוד, איז אמאָל געהאנען
אין גאָס, שטעהט אײַנער, אַבָּאַקְאַנְשָׁעַ
לייז אַן עזות פֿנִיס, אויפֿז אַוּוֹיְטָעַן
עטאָזש, אָוּן רופְט אַוִּיס צוּס גָּאוּן:
רבִּי זאגט מֵיר וואָס פָּאָר אַסְדָּרָה
גערת די וואָק? – אַז אַיְךְ גַּיב אֲקִיה.
אוֹבָעַן. – ענטפָעָרט ר' אַיְזָל, בָּאַלְד
אוֹיפֿז אַרט, – זעה אַז, אָז עס אַז
די סדרה קְרַח,

געַשְׂה עַי, יהיאָל בו מְנֻחָה הַפָּהן הַעֲרֵמָאָז

פַּרְעָזִיְּנָט
וַיִּסְמָאֵן

גְּבָאי 1934,

הַרְצָקָה

הַכְּפָאַהֲת יְהֹוָה לְלִי

אֶמְיטִינְג אֵין דָעַר תַּלְמוֹד ה'

אֶבְרִיכֶת אֵין אֶבְרִיךְ גַּעֲבִין גַּוּאָרִין פִּין ב' נִבְאָק אֵין קֻומִיטָן וּוּאַס עַס בָּאַשְׁטִיטִיט פִּין דֵּיא פָּאוּזָאָנָעָן נַעֲמָלִיק נִבְאָק. עָרִין.. שְׂטִין.. רַאֲזַעַנְפִּילְד. אֵין קָעָנָעָן יִת נַאֲקָקָמָעָן דֵּיא קָאנְדִישָׁעָנָס וּוּאַס זַי אַלְיַין הָאַבִּין גַּיְאָפָעָרֶט. סִידִין אֵין זַיְאָ וּוּעָלִין מַאֲכָעָן אֵם אַרְגִּיטִש אַוִּיךְ דֵּיא תַּתְּ, פָּאַרְשְׁטִיטִיט זַיְאָ אֵז דֵּיא קָומִיטָן פִּין דָעַר תַּתְּ וּוּאַס דֵּיא שָׂוָהָל הָאַט עַרְוּעָלָט. הָאַט צִירִיק גַּיְשְׁלִיְדָעָרֶט דָעַם בָּאַרְיכֶת פִּין ב' נִבְאָק צַו פָּאַר פְּלָאַנְטִירִין דֵּיא שָׂוָהָל אֵין נַאֲגָרָעָס עַרְעָ

צָוָהָה. וְיַא עַמְּאַז בִּזְיַעַצְט, צַו בָּאָמְרָקִין אֵז נַיְאָקָס קָומִיטָן וּוּאַס זַי הָאַבִּין זַיְאָ אַינְטָעָר גַּיְנִימָעָן צַו רַאֲטָעוּוּן דֵּיא תַּתְּ הָאַבִּין פִּין זַיְאָ אַיְגִינָע פָּאַקְעָטָס נִתְּגָוָלָט גַּעֲבִין אֲפִילָע אֵין סְעָנָט. טְרָאָצְדָעָם וּוּאַס זַיְאָ זְעָנָעָן בָּאוּוִיסְט
פָּאַר דֵּיא גַּרְעָסְטָעָן אֵלְרִיטִ נִיקָעָס פִּין דָעַם גַּעֲגִינְד, דֵּיא שָׂוָהָל לִיְדָעָט פִּין דָעַם אַסְאָגָע עַמְּהַרְשָׁע נִתְּגָיְן צְוָפְּרִידְעָנְקִיְּגָט

אֶמְיטִינְג אֵין שָׂוָהָל

דָעַר פַּרְעָזִיְּנָט הָאַט גַּעֲבִין אַיְגָעָן אַיְבָעָר בְּלִיק

וּוְעָגָן דָעַם סִיכְסִיךְ פִּין דָעַר תַּתְּ דֵּיא שָׂוָהָל הָאַט גַּעֲבִין דֵּי בְּעַטְעָן קָאנְדִישָׁאָהָנָס צַו ב' נִבְאָק מִיטִּזְיָנָע קָאמִיטָע
דִּיהְיָנִי. מַעַן גַּיְט אַיְבָעָר דָעַם בְּנֵיּוֹן צַו נַעֲבָק מִיטִּזְיָן קָומִיטָן אֵין נַאֲמָעָן פִּין שְׁטָעָטְל. דֵּיא שָׂוָהָל דָאָרָף לִיְדָעָן דֵּיא 3000, דָאָל
אֵין אוֹבָגָעָלִיךְ וּוּעָט דֵּיא שָׂוָהָל צְוָהָלִין דֵּיא אַינְטָעָרָס אוֹבָגָעָלִיךְ פִּין מַאֲרָגִידָשָׁ, נַאֲרָבָתְּנִי, אַזְבָּ, נַעֲבָקָמִיטָן, מִיטָן אַרְגִּינְעָזְרָטָעָן
גָּמִיטָע אֵין נַאֲמָעָן פִּין דָעַם שְׁטָעָטְל, נַעֲמָן זַיְאָ אַינְטָעָר צַו פָּאַרְוּאָטָן דָעַם בְּנֵיּוֹן אַלְלָעָס אֶתְלָמְדוֹד תּוֹרָה זַיְאָ מִזְעָן
זַיְאָ פָּאַרְאַנְטְּפִידְלִיךְ פָּאַר אַלְלָעָס צְוָאַלְגָעָן וּוּאַס עַס קָומָט אֵין סִיטִּהָאָלָל. אֵין וּוּאַס עַס וּוּעָט קָומָעָן פִּין סִיטִּהָאָלָל. אֵין אַלְלָעָס

זָאָל זַיְאָ גִּמְאָכְטְּבִּיאָ אַנְאָטָעָרִי, אֵין גִּסְיָנָט אַלְלָעָס
גָּמִיטָע לִיְטָ, נִבְאָג. שְׂטִין.. נָעָרִין.. רַאֲזַעַנְפִּילְד. אֶמְיטִינְג

עַס אֵין גְּעוּוּן אַבְּיוּזְכָטָעָר מִיטִּינְג, ב' נִבְאָק הָאַט אַלְלָעָס מַאֲהָל גַּעֲנִידָעָרָט זַיְאָ אַיְגִינָע רִיְד. אֵין הָאַט נִתְּגָיְן גַּהְאָלְטִין
דֵּיא פְּרָאַמִּיסְעָם. וּוּאַס עַר מִיטִּזְיָנָע קָומִיטָע הָאַבִּין גַּיְפָרָאַמִּיסְט, אֵין זַיְאָהָאַבִּין נַאֲרָגִיכְט צַו מַאֲכָעָן דֵּיא שָׂוָהָל טְרָאָבִיל

אֶפְּיִסְרִינְג וּוּאַס הָאַט פְּאַסְיָרֶט אֵין יְעַצְטְּדִיגָע צְיוּוֹלִיזְרָטָעָר צִיִּיט

אֵין יָאָהָר 1934 אֵין אַיְזָעָרָעָשָׂוָהָל תִּפְאָרָת יְרוּשָׁלָיִם. וּוּאַס עַס

אֵין פָּאַר שְׁרִיבָעָן גַּוּאָרִין אֵין דָעַם הִסְטָאָרִישָׁן פְּנַגְּסָם

(זַעַה אֵין דָעַר צְוּוֹיְטָעָר זַיְט)

פִּין אַיְזָעָר שָׂוָהָל

א אין אלטע תקנה

דער ווילנער גאון, רב' אליהו, איז עזעסען טאו און
נאכט און געלערענט, מען פלעגט איהם אבער אפט
שטערען דורך דעם, וואס מען פלעגט איהם רופען
צ'ו אסיפות פון קהילה, האט ר' אליהו אנגצעאנט, איז
מען זאל איהם רופען, נאר אויף אצעלכע אסיפות, וואו
מען וויל אינפיהרען אונץ ניע תגנות, אינמאל האט
די קהילה געוואלט אינפיהרען א אונץ ניע תקנה.
איז פרעמאדער אריםעליט זאלען ניט צו געלאצען ווערעוּ
צ'ו קלייבען נדבות ב"י דער געמיינדע, האט מען צ'ו
דער אסיפה געשיקט רופען דעם גאון, — איז דער גאון
האט דעדהערט וועגן וואס עם האנדעלט זיך, האט
ער אויגשרען מיט כעס, וואס מען האט איהם גערוּ
פָּעַן גְּעַגְעַן זִיְּן פָּרַזְאָגֶג צֹ אֶזְאָ אַסְּפָה, וְוּ מַעַן מַאֲכָת
נִיט קִין נֵיעַ תַּקְנָה, — רב' — האט דער ראש הקהיל
מיט ציטער גערערט — דאס איז דאך א ניע תקנה —
ניט צולאצען אריםעליט, — דאס איז שוין א גאנץ
אלטע תקנה — האט דער גאון צוריך גערעדט מיט
כעס — סדום און עמורה האבען עס אינגעפיהרט נאגַ
פריהער פון איז ..

גָּבָא
גַּרְעָלִיהָ

1934,

הַרְמָה
הַפָּאַרְהָתָה יְהוּנָה לֵה

פֶּרֶעִזְיָעָנֶט
וּרְימָאוֹן

אֲמִיטִינְג אַיז דָּעַר תַּלְמוֹד ת'

אפריכט איז אַב גַּיגָּבִין גַּיוֹאָרִין פִּין ב' נִיבָּאָק אַיז זַיְן קַומִיטָּע וּוֹאָס עַס גַּאַשְׁטִיטִיט פִּין דִּיא פָּאַרְזָאָנוּן נַעֲמָלִיךְ נִיבָּאָק.
גַּעֲרִין.. שְׂטִין.. רָאַזְעַנְפִּילְדַּז. אַיז זַיְא גַּעֲנָעָן נִיט נַאֲכָקּוּמָעָן דִּי גַּאַנְדִּישָׁעָנָס וּוֹאָס זַיְיָ אַלְיִין הַאָבִין גַּיְאָפְעָרֶט. סִידִין אַז
זַיְא וּוּלְיִין מַאֲכָעָן אַמְּאָרְגִּיטָּש אַוְיָד דִּי תָּתָּ, פָּאַרְשְׁטוּיִיט זַיְיָ אַז דִּי קַומִיטָּע פִּין דָּעַר תָּתָּ וּוֹאָס דִּי שַׁוְּהָל
הָאָט עַרְוּעָלָט. הָאָט צִירִיק גַּיְשְׁלִיְּדָעָרֶט דָּעָם בָּאַרְיכְּטָפִין ב' נִיבָּאָק צַו פָּאַר פְּלָאָנְטִירִין דִּיא שַׁוְּהָל אַין נָאָג אַגְּרָעָס פָּעָרָע
צָוָרָה. וּוֹאָס עַס אַיז בַּיּוֹן יַעַצְטָ, צַו בְּאָמְרִיקִין אַיז נִבָּאָקָס קַומִיטָּע וּוֹאָס זַיְיָ הַאָבִין זַיְיָ אַינְטָעָר גַּיְנְמָעָן צַו רָאַטְעָוּוּן דִּיא תָּתָּ
הַאָבִין פִּין זַיְר אַיְגָנָע פָּאַקְעָטָס נִיט גַּיְוָאָלָט גַּגְבִּין אַפְּיָלָע אַיְזָן סְעָנָט. טְרָאָז דָּעָם וּוֹאָס זַיְיָ זַעֲנָעָן בָּאוֹוִיסְט
פָּאַר דִּי גַּרְעָסְטָע אַלְרִיְּט נִיקָּעָס פִּין דָּעָם גַּעַגְיַנְד, דִּי שַׁוְּהָל לִיְדָעָט פִּין דָּעָם אַסְאָג עַמְּדָעָה עַמְּדָעָה נִיט קִין צְוָפְּרִידְעָנָקִיְּאָט

אֲמִיטִינְג אַיז שַׁוְּהָל

דָּעַר פֶּרֶעִזְיָעָנֶט הָאָט גַּיגָּבִין אַיְגָנָע בְּלִיךְ

וּוְעָגִין דָּעָם סִיכְסִיךְ פִּין דָּעַר תָּתָּ דִּיא שַׁוְּהָל הָאָט גַּיגָּבִין דִּי בְּעַפְתָּע קַאנְדִּישָׁאָהָנָס צַו ב' נִיבָּאָק מִיטִּזְיָנָע קַאמִּיטָּע
דִּיהְיָנִי. מַעַן גַּיט אַיְבָּעָר דָּעָם בְּנִיּוֹן צַו נִעְבָּאָק מִיטִּזְיָנָע קַומִיטָּע אַיז נִאָמָעָן פִּין שְׁטָעָטָל. דִּיא שַׁוְּהָל דָּאָרָף לִיְדָעָן דִּיא 3,000,000 דָּאָל'
אַיז אַוְגָּמְלִיךְ וּוּעָט דִּי שַׁוְּהָל צְוָאָהָלִין דִּיא אַינְטָעָרָס אַוְיָר פִּין מָאָרְגִּידָש. נָאָר בְּתָנִי, אַז ב', נִעְבָּאָק, מִיטִּ אַרְגְּנָעָזְרוּטָע
גַּומִּיטָּע אַיז נִאָמָעָן פִּין דָּעָם שְׁטָעָטָל, נִעְמָן זַיְיָ אַינְטָעָר צַו פָּאַרְוּאָלְטִין דָּעָם בְּנִיּוֹן אַלְלָעָס אַתְּלָמְדָע תּוֹרָה זַיְיָ מִזְעָן
זַיְיָ פָּאַרְאַנְטְּפִידְטָלִיךְ פָּאַר אַלְלָעָס צְוָאָלִיגָּעָן וּוֹאָס עַס קַומִיטָּט אַיז סִיטִּיְּהָאָלָל. אַיז וּוֹאָס עַס וּוּעָט קַומָעָן פִּין סִיטִּיְּהָאָלָל. אַיז אַלְלָעָס
זַיְיָ גַּמְאָכְטִיבִּיאָ אַנוֹאָטָעָרִי, אַיז גַּסְיָנְטָא לְאָלָע Septemb., 11, 1934,
קַומִיטָּע לִיְתָא. נִיבָּאָק, שְׂטִין, גַּעֲרִין, רָאַזְעַנְפִּילְדַּז. אַמִּיטִינְג

עַס אַיז גַּעֲוָעָן אַבְּיַזְוָנְטָעָר מִיטִּינְג, ב' נִיבָּאָק הָאָט אַלְלָעָס מָאָהָל גַּיְנְדָעָרָט זַיְיָ אַיְגָנָע רִיד. אַיז הָאָט נִיט גַּהְאָלְטִין
דִּיא פְּרָאָמִיסְעָם. וּוֹאָס עַר מִיטִּזְיָנָע קַומִיטָּע הַאָבִין גַּיְפָרָאָמִיסְט. אַיז זַיְיָ הַאָבִין נָאָר גַּיְזִיכְט צַו מַאֲכָעָן דִּי שַׁוְּהָל טְרָאָבִיל

אֲפִיסְרִינְג וּוֹאָס הָאָט פָּאָסִירָט אַיז יְעַצְטְּדִיגָּע צְיוּוֹלִיזְרָטָעָר צִיִּיט

אַיז יְאָהָר 1934 אַיז אַיְזָעָרָע שַׁוְּהָל תִּפְאָרָת יְרוּשָׁלָם. וּוֹאָס עַס
אַיז פָּאַר שְׁרִיבָּעָן גַּיוֹאָרִין אַיז דָּעָם הַיְסָטָאָרִישָׁן פְּנָגָס

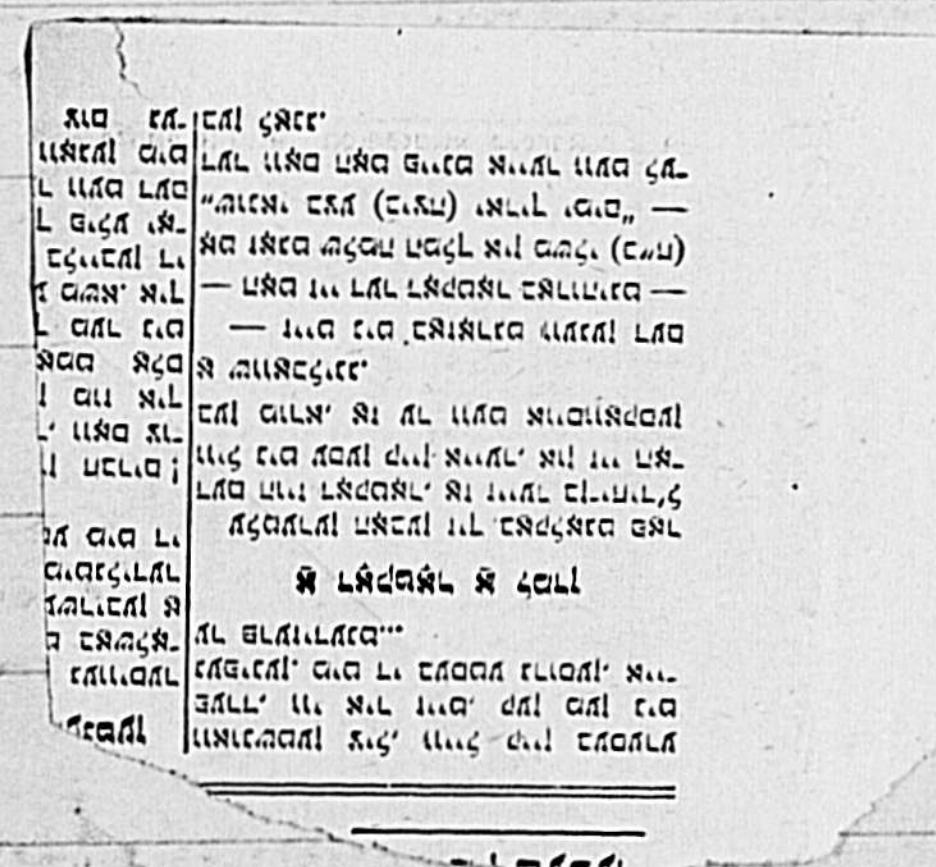
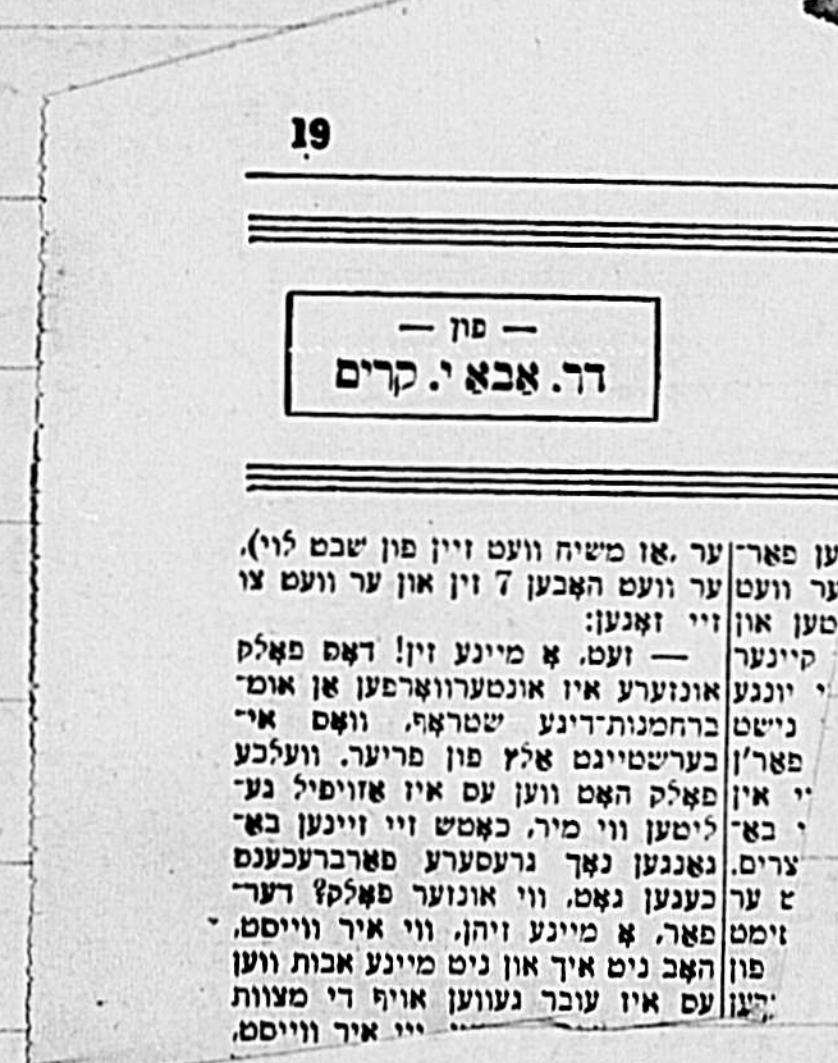
(זַעַה אַיז דָּעַר צְוּוֹיְטָעָר זַיְט)

פִּין אַיְזָעָר שַׁוְּהָל

א גאנץ אלטע תקנה

דער ווילנער גאון, רב' אליהו, איז געזעסען טאג און נאכט און געלערענט, מען פלעגט איהם אבער אפֿט שטערען דורך דעם, וואס מען פלעגט איהם רופען צו אסיפות פון קהילה, האט ר' אליהו אנגעזאגט, איז מען זאל איהם רופען, נאר אויף אצעלכע אסיפות, וואו מען וויל אינפֿירען גאנץ ניע תקנות, אינמאל האט די קהילה געוואלט אינפֿירען א גאנץ ניע תקנה. איז פרעמדע ארימעליט זאלען ניט צוגעלאצען ווערען צו הלייבען נדבות ב"י דער געמיינדע, האט מען צו דער אסיפה געשיקט רופען דעם גאון, — איז דער גאון האט דערהערט וועגן וואס עס האנדעלט זיך, האט ער אויגערען מיט פֿעַס, וואס מען האט איהם גערו פֿעַן געאגן זיין פֿאָרְזָאָג צו איז אסיפה, ווי מען מאכט ניט קֿיּוֹן ניע תקנה, — רב', — האט דער ראש הקהיל מיט ציטער געלערט — דאס איז דאָג א ניע תקנה — ניט צולאצען ארימעליט, — דאס איז שוין א גאנץ ניט צולאצען תקנה — האט דער גאון צוריך געלעדט מיט בעס — סדום און עמורה האבען עס אינגעפֿירט נאָג פֿרִיהּ�ר פֿוֹן אַיְּג...

נְבָאִי 1934,

הַרְמָה

פֶּרְעֹזִיאָנָט

וַיִּסְמָאוּ

הַקְּרָבָה יְהֹוָשָׁךְ

אֲמִיטִינְג אֵין דָעַר תַּלְמוֹד ה'

אפריכט איז אב ניגעבן ג'יווארין פין ב' ניבאג איז זיין קומיטע וואס עס באשטייט פין דיא פאויזאנע נועליך. ניבאך. ערין. שטין.. ראייענפילץ. איז זיא גענען ייט נאכק, מען זי קאנדיישענס וואס זיא אליז האבן גיאפערט. סיידין איז זיא וועלין מאכען א מאראגיטש אויף די תה', פארשטייט זיך איז די קומיטע פין דער תה' וואס די שוהל האט ערוועלט. האט ציריך גישליידערט דעם בארכט פין ב' ניבאך צו פאר פלאנטירין דיא שוהל אין נאך אגרעס ערען צורה. וואס עס איז ביז יע策ט, צו באמריקן איז ניבאקס קומיטע וואס זיא האבן זיך אינטער גינימען צו ראטעווון דיא תה' האבן פין זיך אינגע פאקטע ניט גיואלט געבן אפיקלע איז סענט. טראז דעם וואס זיא זענען באויסט פאר די גראסטען אל רײַיט ניקעס פין דעם געאנד, די שוהל ל'ידערט פין דעם אסאָה עט הערע ניט קין צופרידען קייגט

אֲמִיטִינְג אֵין שְׂוָהֵל

דער פֶּרְעֹזִיאָנָט האט ניגעבן איבער בליך

וועגן דעם סיכסיך פין דער תה' דיא שוהל האט ניגעבן די בעטעל קאנדיישאהנס צו ב' ניבאך מיט זיינע קאמיטע דיהני. מען גיט איבער דעם בנזון צו ניבאך מיט זיין קומיטע איז נאמען פין שטעהיל. דיא שוהל דאריך ל'ידען דיא 3,000,000 זאל איז איב מעגליך. וועט די שוהל צוואהלין דיא אינטערעס אויך פין מארגיזש. נאר בתני, איז ב', ניבאך מיט ארגניעזירטער גומיטע איז נאמען פין דעם שטעהיל. נעמין זיך אינטער צו פארווארטן דעם בנזן אללענס א תלמוד תורה זיא מיזען זאל זיין גימאכט ביא אנאטער, איז גיטינט אלע Septemb., 11, 1934, גומיטע ל'יט. ניבאג. שטין.. גערין. ראייענפילץ. אֲמִיטִינְג

עס איז געוווען אביזוכטער מיטיניג, ב' ניבאך האט אללע מהאל גיינדערט זיין איגינע ריד. איז האט ניט גהאלטען דיא פראמיסעס. וואס ער מיט זיינע קומיטע האבן גיפראמאיסט, איז זיא האבן נאר גיזיכט צו מאכען די שוהל טראבל

אֲפִיסְרִינְג ווָאָס הָאָט פְּאָסִירֶת אֵין יְצָצְדִּיגָּע צִוּוִילִיזְרָטָעָר צִיִּיט

אֵין יָהָר 1934 אֵין אַינְזָעָרָע שְׂוָהֵל תִּפְאָרָת יְרוּשָׁלָם. ווָאָס עַס
אֵין פָּאָר שְׁרִיבָעָן גְּיוֹאָרִין אֵין דעם הִסְטָאָרִישׁוֹן פְּנָקָס

פִּין אַינְזָעָר שְׂוָהֵל

(זעה איז דער צוּוִיטָעָר זִיט)

אָגָאנִים אַלְטָעַת תְּהִנָּה

דער ווילנער גאון, רב' אליהו, איז עזעסען טאג און
נאכט און געלערענט, מען פלעגט איהם אבער אפט
שטערען דורך דעם, וואס מען פלעגט איהם רופען
צ'ו אסיפות פון קהילה, האט רב' אליהו אנגעזאגט, איז
מען זאל איהם רופען, נאר אויף אצעלכע אסיפות, וואו
מען וויל אינפיהרען גאנץ ניע תקנות, אינמאל האט
די קהילה געוואלאט אינפיהרען א גאנץ ניע תקנה.
איז פרעמדע ארימעליט זאלען ניט צועלאדען וווערען
צ'ו קלייבען נדבות ב' דער געמיינדע, האט מען צ'ו
דער אסיפה געשיקט רופען דעם גאון – – איז דער גאון
האט דעהערט וועגן וואס עם האנדעלט זיך, האט
ער אויגעשריינז מיט כעס, וואס מען האט איהם גערו-
פער געגן זיין פארזאה צ'ו איז אסיפה, ווי מען מאכט
ניט קייז ניע תקנה, – – רב', – – האט דער ראש הקהיל
מיט ציטער גערערט – – דאס איז דאג א ניע תקנה –
ניט צולאצען ארימעליט, – – דאס איז שוין א גאנץ
אלטע תקנה – – האט דער גאון צוריך גערעדט מיט
כעס – – סדום און עמורה האבען עס אינגעפיהרט נאר
פריהער פון אייך ..

